Akbaba

S.O.S İMDAAT S.O.S

İnönü — Ben sizi kurtaramam!..

1960 YILINDA:

DAİMA DAHA FAZLA... DAİMA EN FAZLA İKRAMİYE

8 milyon

70 APARTMAN DAİRESİ
10 ADET 100.000 LİRA
10 ADET 50.000 LİRA
50 ADET 5.000 LİRA
250 ADET 1.000 LİRA
ayrıca çeşitli ve zengin
PARA İKRAMİYELERİ

her 200 liraya
1 kur'a numarası

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

FAAL d - 647

Akbaba

siyasi mizah gazetesi

TÜRKİYE... O MEÇHUL

NE zaman insanımızı düşünsem, ne zaman toprağımızı düşünsem, aklıma büyük yazar Doktor Alexis Carel'in meşhur kitabı gelir: İnsan.. O Meçhul!

Sonra, kendi kendime mırıldanırım: Türkiye.. O meçhul!

Eğer tarım politikamız verimsizse, eğer okullarımızda başarı düşükse, eğer yer altı hazinelerimizi yer üstüne çıkaramıyorsak, eğer ticaret işlerimiz, sanayi işlerimiz, sağlık işlerimiz bozuksa, sebepler aramayınız. Sebep tekdir: Türkiye.. O meçhul!

1951 yılı idi, değil mi?... Dünyanın üçüncü buğday satıcısı olmuştuk!... Bu müjdeyi duyup da sevinmeyen kaç kişi vardı aramızda?...

Ama sonra ne oldu?... Günlük ekmeğimizi Amerika'dan aldık!

Yedek parçasız, çeşit çeşit traktörler, yıllardır kara sapanın deştiği tarladan, ineğin, mandanın, koyunun otlağına kadar bütün topraklarımızı sürmüştü. Sonra?... Ertesi yıl?... Aşınan makine işlemez oldu, beslenmiyen toprak aç kaldı, mer'asız hayvan kendi yağını, kendi etini yiye yiye can verdi. Bir yıl önceki buğday satıcısı Türkiye, hâlâ buğday alıcısıdır. Neden mi?... Dedim ya: O meçhul... O büyük meçhul, o yüz yıllar ötesi meçhul!

Bilmiyoruz: Nerede ne yetişir? Bilmiyoruz. Nerede kim yaşıyor? Bilmiyoruz. Nerede ne var? Bilmiyoruz. Siz söyleyiniz bana: Güneyin ılık bahçelerinde muz ağaçlarının altın kangalları sarkacağını daha yirmi yıl önce bilen var mıydı?.. Şu sabah akşam içtiğimiz Rize çayı kaç yaşındadır? Cumhuriyetten bile genç!

Durun, biraz derdinizi deşeyim: Dört karılı, kırk odalıklı, dört yüz cariyeli kıralları masal saraylarında yaşatan Arap petrollerine ne buyurursunuz?... Hepsi, o bereketli topraklar üstünden biz kalkınca fışkırmadı mı?

E, toprağımız meçhul da insanımız malûm mu?... Daha bir ay olmadı, bir dost evinde, el örmesi bir ibrişim kese gördüm. Yakın bir İstanbul köyünden almışlar. Salonda duvarın en güzel süsü oydu. Götür, bir sanat müzesinde vitrine koy! Bunu ören eller, Tanrıya şükür hâlâ aramızda yaşıyor... Türk halısı hâlâ asaletini kaybetmedi. Kilimlerimiz soylu güzelliğini korumak için hâlâ direniyor... Ama vitrinlere gözleriniz kaymasın: Kaba zevkin katmer katmer gülleri karşısında tüyleriniz diken diken olur.

Bir Güzel Sanatlar Akademimiz var. Yetişenlere sorunuz: Hangisi kumaş tezgâhlarımızda hayalindeki çiçeklerin dokunduğunu gördü acaba?

Güzel Sanatlar Akademisi mi dedim?... Eyvaaah, işte size iş dünyamızın adını bile duymadığı bir meçhul daha!

Sırası gelmişken sorayım: Gazetelerimizdeki ilân resimlerine bakıyor musunuz hiç?... Bu işleri biraz bilen ben, size haber vereyim: Şu otuz santim boyundaki dört sütunluk ilân yok mu? Bir defalık basımı ortalama iki bin liradır. Şimdi bunu beş gazeteye veriniz, ne eder? On bin mi?... Ya iki kere koydurursanız? Ya üç kere koydurursanız? Ya dört kere koydurursanız? Yirmi bin, otuz bin, kırk bin lira!

Yılda milyonları aşan bu ödeneklerin içinde yalnız bir kişinin kazancı yoktur: Sanat adamının! Onun işini makas görür. Amerikan dergisinden bir erkek kafası, Fransız dergisinden bir kadın başı kestiniz mi, iki acemi fırça retuşundan sonra tamamdır!

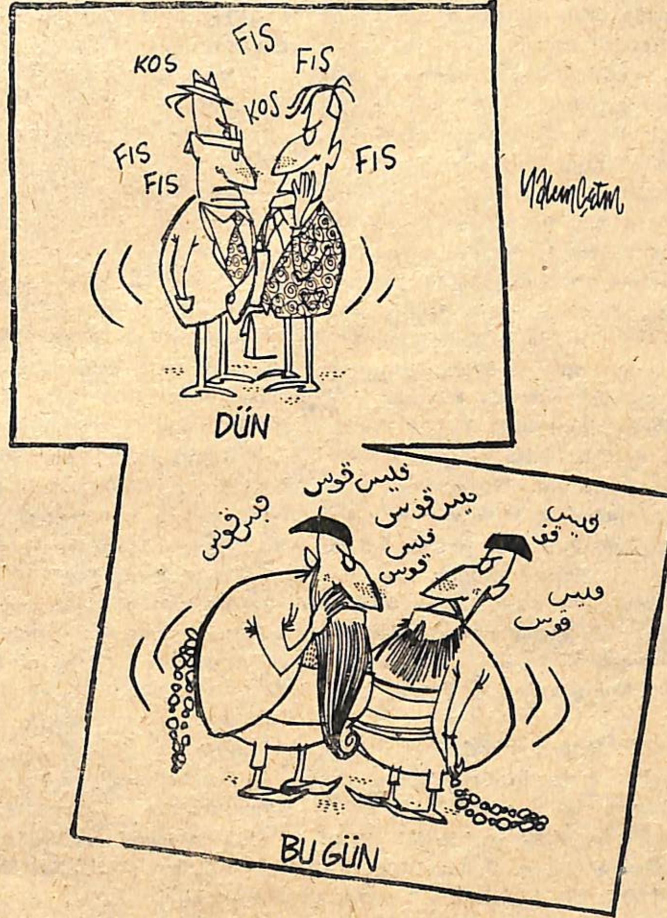
Ama, size göz yaşartıcı bir kara haber vereyim mi?... Almanya'da Bayer fabrikasına bile afiş yapmış bir Türk ressamı, artık Şişli'deki apartımanında işsiz oturuyor!

Pekiii, büyük iş adamlarımız için Güzel Sanatlar Akademisi meçhul da, hantal yapılı, kaba suratlı, çiy boyalı apartımanlarımız için Türk mimarı malûm mu?... İstanbul'un yarını hâlâ küt parmaklı kalfaların avucundadır.

Geçen gün, bir sabah gazetesi, sınır dışında ün yapmış bilim adamlarımızı anlatıyordu: Dünyanın tanıdığı bir Türk doktoru... Dünyanın tanıdığı bir Türk fizikçisi... Dünyanın tanıdığı... Ama sizlere değil, kendime sorayım: Sen, bay yazar, sen bu Türk bilginlerini tanıyor musun?

Tanısam bu satırların üstüne bu başlığı yazabilir miydim: Türkiye.. O meçhul!

Yusuf Ziya ORTAÇ

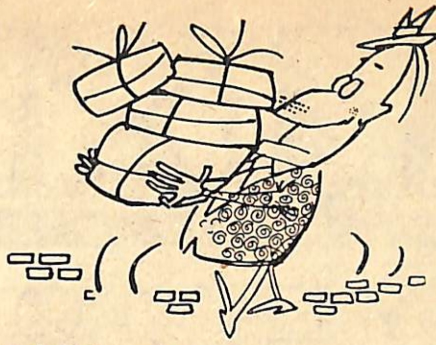

Fısıltı gazetesi!

İlim heyeti Anadolu'yu karış karış dolaşacak... (Gazeteler)

İyilik Sevaptır

Aziz Nesin

UMUM müdür muavinine kadar duyurulmuştu. Halim Beyin hesabında iki yüz seksen lira açık vardı.

Umum müdür muavini çok şaştı. On dört yıldır bu bankada çalışan Halim Bey, bankanın en güvenilir, en çalışkan memurlarından biri idi. Hele açığın iki yüz seksen lira olmasına büsbütün şaştı. Halim Beyin elinde büyük olanaklar vardı. Şeytana uyup, bankada görevini kötüye kullansa, iki yüz seksen değil, iki bin sekiz yüz lirayı iç eder, kimsenin ruhu bile duymazdı. Belki yirmi sekiz bin lira zimmetine geçirmiş olsaydı, o da ancak uzun zaman sonra anlaşılırdı. Bu zamanda iki yüz seksen lira, sözü bile edilmiyecek paraydı.

Halim Beyin hesabında, iki yüz seksen lira açığı olduğu kendisine sezdirilmemişti. Merkezde çalışan ikinci sınıf memurlardan biri idi ama saygı duyulan bir kişi idi.

Umum müdür, «Belki de açığından haberi yoktur» diye düşünerek:

— Ay sonu hesaplarında kendisi anlar... dedi.

Ay sonu hesaplarında, Halim Beyin açığı iki yüz seksen liradan üç yüz yirmi liraya yükselmişti. Ertesi ay dört yüz, daha ertesi ay da açık, beş yüz on iki liraya çıktı. Yoksa hesaplarda mı bir yanlışlık vardı... Umum müdür muavini, hesapları bir başkasına inceletti; evet, açık vardı.

Halim Beye, çalışmalarındaki üstün başarılarından ötürü bankaca bin lira armağan verildi. Paranın verilişinin ertesi günü, Halim Beyin hesabındaki açık kapandı. Demek hesaplarında açık olduğunu kendisi de biliyordu. Umum müdür muavini, Halim Beyin böyle yapacağını, doğruluğunu biliyordu. Ama bu olaydan bir ay sonra Halim Beyin hesaplarında yeniden açıklar başladı. Her ay bu açıklar artıyordu. Üst üste armağan da verilemezdi. Aylığı daha geçen yılbaşı yükseltilmişti. Böyleyken, Halim Beyin maaşına yüz elli lira zam yapıldı. Zamdan sonra ancak iki ay hesaplar doğru gitti, sonra yine açıklar başladı. Halim Beye ayda iki yüz lira karşılığı bir ek görev verildi. Ama bir süre sonra Halim Beyin hesaplarında yine açık görüldü.

Umum müdür muavini artık kaygulanmıştı. Yıllardır birlikte çalıştığı bu memuru çok sever, ona çok güvenirdi. Yoksa kumara mı dadanmıştı? El altından araştırdı. Hayır, Halim Bey kumar oynamıyordu. Her zamanki gibi işinden evine, evinden işine gidip geliyordu. İçkiyi de ayda, yılda bir eş - arkadaş toplantılarında içerdi.

Yoksa bir kadına vurulmuş, ona para mı yediriyordu? Böyle de olamazdı. Bu türlü kadınlar ayda iki - üç yüz liraya kanmazlardı.

Halim Beyin bankadaki görevini değiştirdiler. Bu, daha yüksek bir görevdi. Ama burada para pul işleri yoktu. Bu sefer de Halim Bey avans almağa başladı. Her ay üç yüz, beş yüz lira avans çekiyordu.

Umum müdür muavini, Halim Beyin gidişini merakla izlerken, bir gün onu karşısında buldu. Halim Bey, aylığına zam yapılması ricası için, umum müdür muavininin odasına gelmişti. Muavin, onu arkadaşça karşıladı. Karşılıklı kahve, cıgara, içerlerken, Halim Bey'i inceliyordu. Ne olmuştu bu adama böyle... Ne kadar para verilse, yetiştiremiyordu.

— Elinize ayda kaç lira geçiyor? diye sordu.

Halim Bey utanarak:

— Bin sekiz yüz lira, dedi.

Umum müdür muavini:

— Benim elime üç bin iki yüz lira geçiyor, dedi. Sonra bizim ev kalabalık. Altı kişiyiz. Siz kaç kişisiniz?

— Dört... Karım, annem, bir de beş yaşında çocuğumuz var.

— Geçen yıl bin lira alıyordunuz. Bir yılda size sekiz yüz lira zam yapılmış.

Halim Bey cevap vermedi. Umum müdür muavini devam etti:

— On dört yıldır aylığınızdan bir şikâyetiniz yoktu. Merak ediyorum da ondan soruyorum. Son günlerde büyük bir ihtiyacınız mı çıktı?

Halim Bey:

— Evet, dedi, yeni bir ihtiyaç çıktı bizim evde.

— Nedir?

— Havyar...

Umum müdür muavini anlıyamamıştı.

— Efendim?

— Havyar...

— Havyar mı?

— Evet... Geçen ay on altı kilo havyar aldım.

Umum müdür muavini bir süre Halim Beye bakakaldı. Halim Bey ciddi adamdı alay etmezdi. Yoksa zavallı adam aklını mı oynatmıştı!

— Aman Halim Bey, bir büyük bakkal, en büyük mezeci bile bir ayda on altı kilo havyar satamaz. Bu kadar havyarı ne yapıyorsunuz?

— Yiyoruz beyefendi.

— Aman Halim Bey, ayda on altı kilo zeytin yenmez, peynir yenmez, şeker yenmez... Bizim aile hayatında on altı kilo değil, altı yüz gram bile havyar yememiştir. Nasıl yiyorsunuz?

— Bendeniz yemem beyefendi, ağzıma koymam. Karım da yemez. Çocuk da sevmiyor. Valde yiyor.

— Affedersiniz Halim Bey valdeniz kaç kilo?...

— Sormayın beyefendi, sormayın... Kırk dört kilo zavallı... Nerdeyse uçacak...

— Kırk dört kilo valdeniz ayda on altı kilo havyar mı yiyor... Hiç anlamıyorum.

— Anlatayım beyefendi. Valde altmış yedi yaşında. Hali vakti yerindedir. Beşiktaşta bir apartmanı var, ayda bin iki yüz lira kira alır ondan. Asmaaltında büyücek bir hanı var. Ayda on bin liraya yakın kira getirir. Kadıköy'de, Fatih'te, Aksaray'da da evleri vardır.

Umum müdür muavini şaşırmıştı. Donup kalmış gibi, Halim Beyi dinliyordu. Halim Bey devam etti:

— Kapalıçarşı'da dört dükkânı vardır. Peder merhumdan da dul maaşı vardır. Nakit olarak da parası eh şöyle böyle bir milyonu bulur. Yalnız bankada dört yüz bin lirası var. Mücevher ve altınlarını hesaba katmazsak, yanında bir kaç yüz bin lirası vardır sanırım.

Umum müdür muavini şaşkınlıkla:

— Vah, vah, vah... dedi.

Halim Bey:

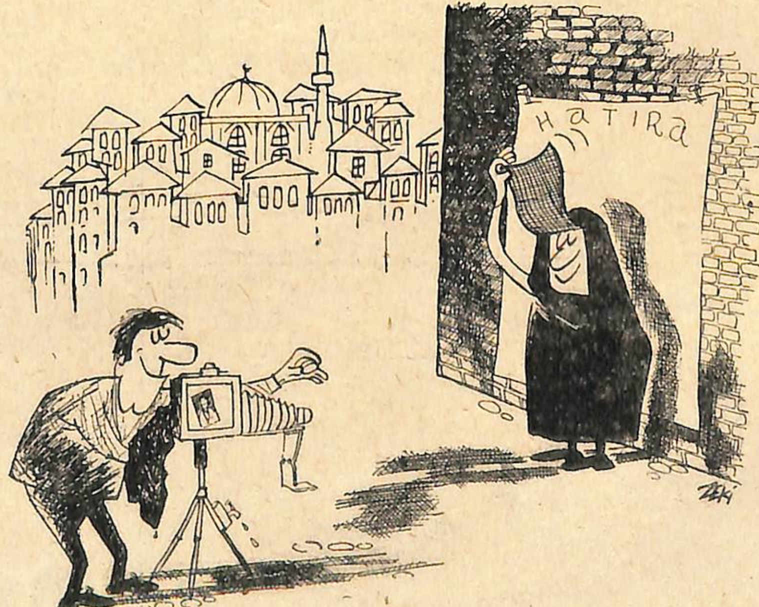
— Zavallı anneciğim, dedi, acımamak elde değil. Hasta zavallı on yıldır eriyip gidiyor. Koskoca kadın, kuş kadar kaldı.

Umum müdür muavini:

— Avrupa'ya gönderseniz, dedi.

— Gitmez. Benden başka dünyada kimsesi yok. Onun için bizden hiç ayrılmaz. İki buçuk odalı daracık bir katta oturuyoruz. O da yanımıza sığışır... Valde, biraz tutumludur da, doktoro bile gitmez. Ben doktor getirdim. Doktora para veriyorsun diye kıyametleri koparır. Ben de «para vermedim, arkadaşımdır» diye yalan söylerim. O zaman «Madem arkadaşın, iyilik sevaptır, alt kattaki kadın hasta. Ona da baksın sevabına» der. Haydi doktoru alır, komşumuz hasta kadına götürürüm. Götürmesem olmaz, çünkü valde hiç sinirlenmiyecek. Doktorlar öyle söylüyor. Doktorun verdiği reçeteyi yaptırırım. İlâç eve geldi mi, kıyametler kopar. «Aman anne tanıdığım bir eczacı var, ona ucuza yaptırdım» der, yatıştırırım. Elli liralık ilâcı elli kuruşa aldım, derim. Yine de kızar, küplere biner. Halbuki hiç kızmıyacak... Kalbi var. İlâcı ucuz bulursa, «İyilik sevaptır. Şurda emekli bir öğretmen komşu var, onun da ilâcını yaptır!» der. Ben başlarım fakir konu komşunun ilâçlarını da yaptırmağa.

Bütün doktorlar anneme «kuvvetli gıda yiyeceksiniz» diyor. Annem yemez. Ben alıp getirsem kızar. Yemese açlıktan ölecek. Kızsa, kalpten, sinirden ölecek. Ne yapacağımı şaşırdım. Bu dar-ı dünyada bendenizden başka kimseciği yok. Doktorlar ille de «havyar yesin!» diyorlar. Bir akşam eve dönerken iki yüz gram havyar aldım. Valde, havyarı görünce fenalıklar geçirdi. Bağırıp çağırıyor: «Biz şimdi ne zamandayız... Havyar alınacak sıra mı?... Sen bu gidişle sürüm sürüm sürü-

— Aman çabuk çek, kimse görmesin!

neceksin!...» «Aman anne, havyarcı bir arkadaşım var, ondan sermayesine aldım. Sen üzülme...» dedim. Biraz ferahlar gibi oldu. «Kaça aldın?» diye sordu. Kilosu yüz kırk lira... Ne diyeyim? Ne desem çok olacak... «Arkadaş havyar toptancısıdır. Ona ucuza geliyor. Bana sermayesine, yirmi liradan verdi.»

O gece hırsından, az kalsın ölecekti. Acele doktor çağırdım. İğneler yapıldı da biraz yatıştı.

Ertesi akşam eve gelince:

— Bugün komşular geldi, senin müsrifliğini anlattım. «Yirmi liraya havyar ucuz. Madem havyar toptancısı tanıdığı imiş, bize de yarım kilo alsın!» dediler. İyilik sevaptır.

Kilosu yüz kırk liradan yarım kilo havyar alıp, on liraya komşuya verdik. Daha ertesi akşam:

— Nuri Beyler de iki yüz elli gram istiyor, dedi.

Onu da alıp götürdüm. Ama kilosu yirmi liradan havyarı duyan, bizim valdeye koşuyor. Valde, akşamları elime liste tutuşturuyor: «Yarım kilo Fatma Hanımlara, Şaziment Hanıma bir kilo, Fatin Beylere yedi yüz elli gram...»

Elim kolum havyar paketleriyle eve dönüyorum. Günde iki kilo, üç kilo havyar beyefendi, buna maaş mı yeter? Baktım olacak gibi değil, bir akşam:

— Anne, dedim sermayesine havyarı almak, arkadaşa karşı ayıp oluyor. Bundan sonra konu komşuya havyar yok.

— İyilik sevaptır, fakir fukara havyar yesin! dedi.

— Ama arkadaş havyarcı. Bu işle geçinecek. Herkese sermayesine havyar verirse, top atar.

— Peki, madem arkadaşın, senden de az kazansın. Söyle ona, iyilik sevaptır. iki lira da kâr etsin, yirmi iki liradan versin...

Valdeye söz anlatılmaz. Bir de maazallah yüz kırk liradan havyar alıp, iyilik sevaptır diye, konu komşuya yirmi liradan havyar dağıtacağımızı öğrense, kalbine iner. Ne yapacağımı şaşırdım. İlk zamanlar, Karaköy'de bir mezeciden havyar

Kabzımallar Hal'den çıkarıldılar... (Gazeteler)

Okkanın altına gidenler!

alırdım. Her akşam bir kilo, iki kilo... Adam da şaşırdı. Utanmağa başladım. Başka bir yerden havyar almağa başladım. Burası Beyoğlunda büyük bir bakkal dükkânı idi. O kadar çok havyar almışım ki, adam bir akşam «kalmadı beyim, yarın getirteceğiz» dedi. Bakkalı değiştirdim. Üçnücü bakkal da bir gün, son zamanlarda havyar sarfiyatı nedense arttı...» dedi. Ondan sonra iki - üç günde bir havyar fiatlarına zam başladı. Yüz kırk derken, yüz seksen, üç yüz elli oldu. Havyarcıları değiştirmeğe başladım. Her akşam başka bir yerden alıyorum. Dişimizden tırnağımızdan arttırdığımız bir kaç bin liramız vardı, o da bitti. Ne yapacağımı şaşırdım. Bir akşam, başka bir dükkâna girdim. Her yerde üç yüz altmış lira olan havyar, orada üç yüz otuz... Başladım oradan almağa. Artık siparişlere göre, iki yüz gramlık, yarım kiloluk, bir kiloluk havyar paketleri yaptırıyorum. Paketleri yüklenip, eve götürüyorum. «Bir kilo havyar sar!» deyince bakkal da şaşırıyor. Çoğunun dükkânında topu topu bir kilo havyar ya var ya yok... Bazı akşam, sipariş edilen havyarları iki - üç dükkândan toplıyabiliyorum. Sonunda bir bakkala alıştık. Hep ondan alış-veriş ediyorum. Adam gramlarına göre havyar paketlerini önceden hazırlamış. Yeniden tartmıyor. İki yüz, üç yüz, yedi yüz gramlık, bir kiloluk paketler hazır. Hemen elime tutuşturuyor. Bir akşam yine Kadıköyden vapura bindim. Paketleri yanıma koyarken, bir de baktım, iki yüz gramlık paketlerden birinin üstüne kalemle bir telefon numarası yazılmış. Allah Allah... Bu telefon numarasını bir akşam önce vapurda ben paketin üstüne yazmıştım. Bir arkadaşımın telefon numarası idi. İçinden çıkılır iş değil... Paketlerin üstüne kalemle işaret koydum.

Akşam valde yine havyar siparişleri verdi.

— Anne, dedim, ben her akşam bu kadar havyarı taşıyamam. Arkadaş da havyar fiatları arttı, yirmi liraya kurtarmıyor, diyor.

Valde:

— İyilik sevaptır, dedi, taşırsıyorsun da kolun kopmuyor ya... Arkadaşına söyle, kurtarmıyorsa yirmi üçten versin!...

Olmaz desem, sinirleri tutacak, kalbi var... Ertesi akşam bakkala, elimdeki sipariş kâğıdından, «İki yüz gram, yarım kilo...» dedikçe, o da önceden hazırlanmış paketleri bana verdi. Bir de baktım, benim dün akşam işaretlediğim paketler... İşte böyle beyefendi, bu havyar yüzünden bendeniz mahvoldum. Havyarın kilosu dört yüz liraya yükseldi. Maaş yetmez oldu. Ne yapacağımı şaşırdım.

Umum müdür muavini:

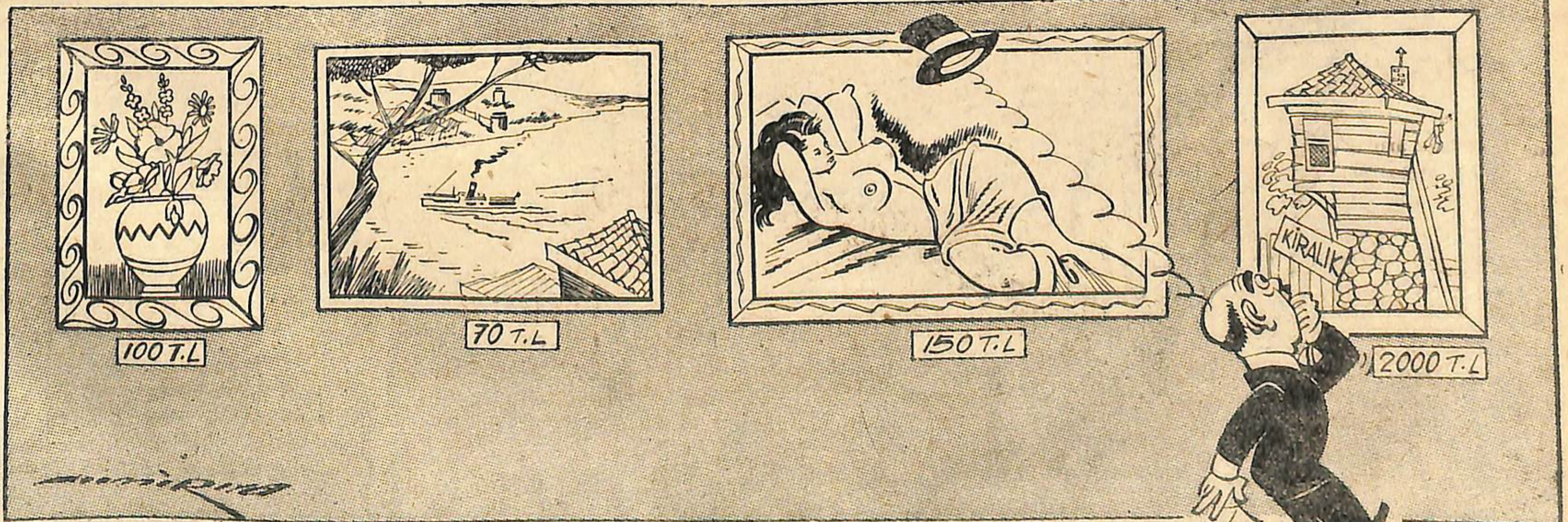
— Kolayı var, dedi, annenize, havyar toptancısı arkadaşınızın top attığını, havyarcılığı bıraktığını söyleyin.

— İnanmaz beyefendi...

— Havyarcı öldü, dersiniz.

— İnanmaz... Artık geçti. Çünkü valde, benim dört yüz liradan havyar aldığımı biliyor. Akşam eve götürdüğüm havyar paketlerini açmadan, ertesi sabah, benim havyar aldığım bakkala götürüp üç yüz liradan satıyor. Sonra ben o bakkaldan havyarları dört yüz liradan alıp, valdeye yirmi üç liradan satıyorum. Valde her şeyi biliyor, söylesem, kızar, maazallah kalbi de var...

Aziz NESİN

Resim sergisi!

Yassıada'ya Bilet

Adnan Veli

DOLMABAHÇE'deki irtibat bürosunun önüne geldiği zaman, kapıdaki silâhlı nöbetçi, seslendi:

— Dur!...

Kadın durdu.

— Yasak!...

— Evlâdım, birini görecektim de...

— Kimi?...

— Şeyi görecektim. Terzi Yüzbaşıyı...

— Ne edeceğin Terzi Yüzbaşıyı?...

— İki lâkırdı konuşacağım onunla... Bir derdimiz var da...

Nöbetçi geriye doğru dönüp keskin bir düdük çaldı:

— Postaaaaa!...

Müzenin kapısından koşarak bir asker geldi. Nöbetçi ona döndü:

— Terzi Yüzbaşıya haber et... Bir ziyaretçisi geldi dersin...

Posta gitti. Kadın da rıhtımın basamaklarına oturdu, beklemiye başladı. Nöbetçi hiç kimseyle konuşmuyor, olduğu yerde mıh gibi duruyordu. Aradan epey geçti. On dakika kadar sonra, tombulca, sivil bir zat çıkageldi:

— Bayan, beni siz mi çağırdınız?..

— Terzi Yüzbaşı sen misin evlâdım?...

— Evet benim...

— Sivil esvap giymişsin de...

— Bazan, çalışırken sivil giyerim... Emriniz?...

— Aaa, estâfurullah... Evlâtçığım, benim bir derdim var. Bunun çaresi de senin elindeymiş. Artık ne yapıp yapacaksın, benim bu derdime derman olacaksın...

— Yapılabilecek gibi bir şeyse elbette yaparım. Benim elimden gelir mi bakalım?...

— Bu iş senin elindeymiş. Sağlam yerden duydum ben...

— Nedir bakalım senin derdin valde?...

— Oğlum, ne yapıp yapıp bana bir Yassıada bilâtı uyduracaksın. Bu bilâtları sen veriyormuşun...

— Hıııımmmm. Şimdi iş değişti. Sen Yassıada'da ne yapacaksın?...

— Keleş Tahir'i görmiye gideceğim.

— Keleş Tahir de kim?...

— Bizim o tarafta ocak başkanıydı. Yemedik nane bırakmamıştı körolası... Mahallede herkesin canını yaktıydı. Bir gün ben tahtaboşta oturuyordum. Yanımda bir tıkırtı oldu. Bir de başımı çevirince ne göreyim?... O Tahir olacak herifin kedisi, tel dolabın içinden bir okka eti kaptığı gibi arsaya atlayıverdi. Çocuklar peşinden yetişinceye kadar mundar hayvan eti mekruh edip çıkarmış. Bu, bir sefer, iki sefer olsa neyse... Ama her Tanrının günü bizim mutfaktan bir hırsızlık eder. Efendisinden göre göre, hayvan namuslu kalacak değil ya... Kâfir herif kediyi bile hırsızlığa alıştırmış. Neyse lâkırdıyı uzatmıyayım. Herif kaçak inşaat yaptı. Herif bizim arsanın iki metrosunu kendi arsasına ilâve edip tel çekti. Herif, kendi kanalizasyonunu bizim arsadan geçirdi. Herif, mahallenin kasabını dayaktan öldürdü. Herif bütün mahalle ahalisinden camiyi tamir ettireceğim diyerekten tam 2700 lira toplayıp cebe indirdi. Herif şunu yaptı, bunu etti. Artık hepimizin burnundan fitil fitil getirdi. Sanki bu yaptıkları yetmiyormuş gibi, herifin o hırsız kedisi, bizim piliçlerden iki tanesini de yemez mi?... Bundan ötesine can dayanmaz vallahi... Kime şikâyet edeceksin?... Bereket Askeriye çabuk yetişti de, onu da öbürleri gibi ensesinden kıskıvrak yakaladığı gibi Yassıada'ya tıkıverdi. Şimdi benim andım var. Herifi mahkemeye çıkardıkları vakit yumruk yumruk üstüne vurup nisbet vererekten hasedinden çatlatacağım! Yapamazsam ölürüm. Onun için Yassıada'ya gitmeye bilât almıya geldim...

Terzi yüzbaşı gülümsüyordu:

— O işler, senin bildiğin gibi değil valde hanım... Yassıada'ya herkesin girmesine imkân yok ki...

— Ben öyle bahaneleri hiç dinlemem, Terzi efendi oğlum... Ben o herifi hâkimin karşısında süt dökmüş kedi gibi görüp de ona nisbet veremezsem vallahi kahrımdan ölürüm. Onun için ne yapıp yapıp...

— Anladım valde hanım, anladım... Ama o biletleri vilâyet dağıtıyor. Ben sırf burada kontrol edeceğim... Yani senin anlıyacağın, benim elimde bir şey yok...

— Pekiy evlâdım, pekiy, sinirlenme... Bâri buraya kadar gelmişken senden bir şey soruvereyim. Sen bilirsin...

— Sor bakalım valde...

— Biraz sokul da duyulmasın... Şey... Sen Yassıada'yı bilirsin. Ednan Menderes kurdeşen olmuş diyorlar, doğru mu?...

— Vallahi bilmiyorum...

— Refik Koraltan için de, uzun don giyip Yassıada'da ezan okuyormuş diyorlar, doğru mu?...

— Onu da bilmiyorum.

— Emin Kalafat'ı da bit sarmış, öyle mi?...

— Bilmem...

— Celâl Bayar, takma dişlerini

Trafik kazaları devam ediyor. (Gazeteler)

— Bi kişi... Haydi bi kişi!...

yüz numaraya düşürmüş, doğru mu?...

— Bilmiyorum valdeciğim, bilmiyorum...

— Düşürmüş düşürmüş... Ben iyi yerden duydum.

— Olabilir...

— Öyleyse bir şey daha sorayım. Celâl Yardımcı hatim indiriyormuş. Sen de duydun mu?...

— Duymadım...

— Samet Ağaoğlu'nun kafasını sıfır numara ile traş etmişler. Saçlarından da kuştüyü yastık yapmışlar. Bunu da Raziye hanım söyledi...

— İşitmedim...

— Agâh Erozan da «şuradan kurtulursam, Fenerbahçe'den çıkıp Galatasaray'a yazılacağım» diye yemin etmiş.

— Onu da duymadım...

— Hah, dur bak... Asıl en mühimini unutuyordum. Suzan'la Ayhan geçen salı kavga etmişler. Suzan, Ayhan'ın yüzünü tırmıklamış, Ayhan da Suzan'ın göğsünü ısırmış, doğru mu?...

— Yahu ben bunları nereden bilirim valde hanım?. Bana neden soruyorsun böyle şeyler?...

— Terzi efendi oğlum, Allahını seversen bir şey daha soracaktım. Kuzum bir dakikacık dinleyiver beni...

— Haydi hanım, sen git şimdi... Daha fazla konuşamam. İşlerim var.

Terzi Yüzbaşı kadını dinlemedi, yürüdü.

— Evlâdım, Ethem Yetkiner'in ameliyatla kadın olduğu doğru mu?.. Ferit Sözen'in namus dâvası açtığı doğru mu? ...... doğru mu?...... .... Doğru mu?...

Terzi Yüzbaşı, kapıdan girip kaybolmuştu. Kadın, ağır ağır tramvay caddesine doğru ilerledi.

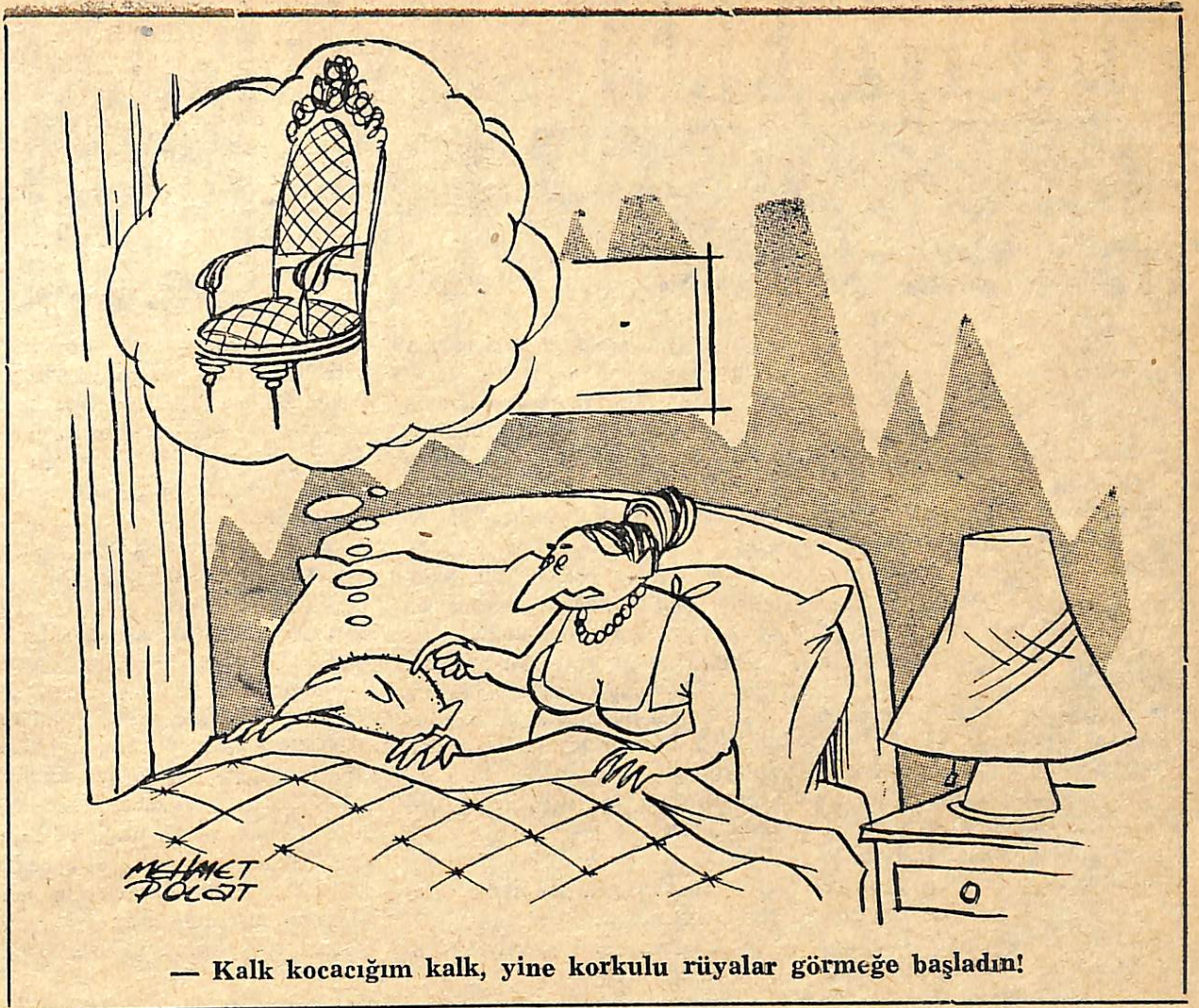
Adnan VELİ

*

Satılık atlar!

28 Nisanda, Üniversiteli gençler üstüne yürütülen polis atları satışa çıkarılmış. Sebep, terbiyesi bozulan hayvanların bir daha terbiye edilememesi imiş!

Aman dikkat!... Pas ıla-rın, sucukçuların eline geçerse felâkettir: Yiyenler mutlaka çifteli olur!

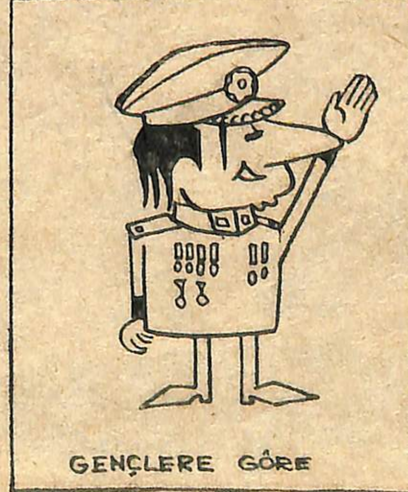
— Kalk kocacığım kalk, yine korkulu rüyalar görmeğe başladın!

Anadolu olimpiyatları!

Bu Fareler ne yer?

Kenan Akıncı

ŞEMSİ'yi bilirsiniz. Hayvan meraklısıdır. Üç dört ay önce bir kaç arkadaş beraberdik. Şemsi:

— Arkadaşlar, dedi. Beni sever misiniz?

Hem Şemsi'yi gerçekten severdik, hem o sıra dalkavukluk geçer akçeydi. O yüzden hep bir ağızdan:

— O da söz mü Şemsi'ciğim, elbette severiz. Hem de çok severiz, dedik.

— Öyleyse ne yapın yapın bana bir çift fare bulun!

Hepimizi aldı bir düşünce... Bende var ama nasıl açık edeyim? Eş dost içinde «Bizde sürüyle var, evin toprak döşemesini kalbura çevermişler. İskemle bulamayıp yere oturduğumuz zaman biçimsiz yerlerimize dokunuyorlar.» desem bir daha kimse yanıma sokulmaz.

Öbür arkadaşlar da bir şey söylemiyor,

Bir şey demeyişimizi ilgisizliğimize verip kızmasın diye:

— Şemsiciğim, dedim. Nasıl fare olacak bunlar?

— Büyükçe olacak, dedi.

Arkadaşlardan biri de candan ilgisini göstermekte gecikmedi.

— Evli mi olacaklar?

— Evli elbet.

Diğer arkadaş candan ilgi konusunda hepimizden baskın çıktı:

— Tuu, dedi. Bizde vardı ama geçen gün boşandılar. Bizim çocuğun dolaba sakladığı simit yüzünden araları açıldı.

Şemsi bir bozuldu. Sonra bağıra bağıra; kendisiyle alay ettiğimizi kötü arkadaş olduğumuzu, beden ve yüzce de pek bir şeye benzemediğimizi ortalığa duyurmağa koyuldu.

Bereket o sıra bizden daha yetkili ve sayılan bir memur arkadaş geldi de susmak zorunda kaldı.

Durumu o arkadaşa da anlattık.

— Ohhooo, dedi. İstediğin fare olsun Şemsi beyciğim. Gel ben sana bir çift buluvereyim. Bizim dairede çoook!

Şemsi sevinçten uçuyordu. Birlikte gittiler.

★

On, on beş gün sonra bir daha gördüm Şemsi'yi:

— Nasılsın yahu görmiyeli? Fareier ne âlemde?

— İyilerdir, selâmları var...

— Ne oldu? O arkadaştan fare aldın mı o zaman?

— Aldım elbet. Ama başıma neler geldi bir bilsen...

— Neler geldi?

—Anlatayım da dinle bak. Sağ olsun o arkadaşla çalıştığı daireye gittik. Bir dolabın kapağını açtı. Baktık kuzu gibi iki fare. Ne yemişlerse yemişler adam akıllı semizlemişler. Fare sesini falan da unutmuşlar artık. Böğürüyorlar.

Her neyse aldık onları oradan koyduk bir kutuya. Koltuğuma sıkıştırıp çıktım.

Geldim bizim eve. Çocuklarla hanımın önünde açtım kutuyu. Fareler çıktı ortaya. O zaman bizimkilerde sevinci bir görsen. Hepsi işi gücü bırakıp fareleri okşamağa koyuldular.

Fareler de fare ama. Birisi bizim küçük oğlanla basbayağı güreş tutuyor. Bir ara «ters kepçe» yle oğlanı tuşa getirdi de zor aldık altından... Öyle fare...

Sonra azizim, güreş, oyun, moyun derken akşam oldu. Dedik fareler acıkmıştır. Duvarlardan birine bir delik açtık, koyduk fareleri içine. Önlerine bir dilim ekmek bıraktık. Sanki ekmek değil de kiremit parçasıymış gibi ilgisiz baktılar. Gidip dilimi biraz daha yaklaştırdım. Herifler oralı değil. Suratıma suratıma bakarlar... Bizim hanım:

— Bırak canım, dedi. Belki bizden utanıyorlar da ondan yemiyorlar. Geçelim öbür eve, bak nasıl yiyecekler...

Hemen içerisini boşaltıp öbür eve geçtik. Ben saate bakmağa başladım. On beş dakika oldu, döndük: Ekmek dilimi koyduğumuz gibi duruyor! Dokunmamışlar bile. Hanıma:

— Bana bak, dedim. Bunlar bu ekmeği beğenmemiş olacak. Zaten fırınlarda iyi ekmek çıkmıyor bu sıra... Yemek dolabından bir şeyler getir.

Peynirli börek geldi, koyduk deliğin önüne... Yemezler... Yaprak dolması vardı. Getirdik; onu da yemediler. Çarşıdan meyva, fındık fıstık, üzüm, aklımıza gelen yiyeceklerden ne varsa bulup getirdik. Hiç birine bakmadılar...

Sofra kurup kendimiz yemeğe oturduk. Belki, dedik, bizimle yerler... Sofraya getirdik. Gene bir şey yemediler. Sizden iyi olmasın bizim hanım işlek kafalıdır:

— Fareler gece herkes yattıktan sonra yemek yer, gelenekleri öyledir, dedi.

Her çeşit yiyecekten bir kısım ayırıp deliğin önüne koyduk, yattık. Sabahleyin baktık, sonuç kötü. Koyduğumuz bütün yiyecekler olduğu gibi duruyor. Fareler de açlıktan eni konu incelmeğe başlamış.

Gidip fareleri aldığım arkadaşı buldum:

— Yahu, dedim. Ne yerdi bunlar sizin dairede?

— Ne yiyecekler, kâğıt!

Hemen eve koştum. Raftan bütün dergi ve romanlarımı indirip yığdım önlerine. Üstlerinde bir iki gezindiler. Hiç birine dillerini değdirmeden -daha doğrusu dişlerini değdirmeden- bir kenara çekildiler. Hanıma:

— Bana bak, dedim. Biz yanlış yaptık bu işi. Önce alfabeyi verecektik. Bunlar okuma yazma bilmiyorlar da ondan yemiyorlar bu kitapları... Hanım:

— Bilmez olur mu onlar? dedi. Demin o erkek olanı: «Sanera'» ya baktı da bıyık altından güldü.

—Canım, deneyelim bir kere.

Tuttuk, alfabeyi de gösterdik, gene yok. Boş kâğıt verdik, öyle.

O günü aç geçirdiler. Ertesi günü öyle. Fareler aramızda dolaşıyorlar ama, ikisi de iğne iplik.

Dördüncü gündü: Oturdum masanın başına. Birikmiş mektupları cevaplandırdım. Bir kaç çizelge doldurdum. Sonra bir dilekçe yazmağa başladım. Tam dilekçeyi bitirip imzayı çakmıştım ki farelerden bi / hop etti, atladı masanın üstüne Arkasından öbürü... Girişmesinler mi dilekçeyi yemeğe!

Benim sevinçten ve şaşkınlıktan dilim tutulmuş... «Arzederim» i yerlerken kendime geldim:

— Ha... Ha... Hanım! Yetiş!

Hanım, bir elinde oklava, bir elinde ekmek bıçağı, koltuğunda süpürge, hışımla daldı içeri... Hayatım tehlikede sanmış.

— Ne var?

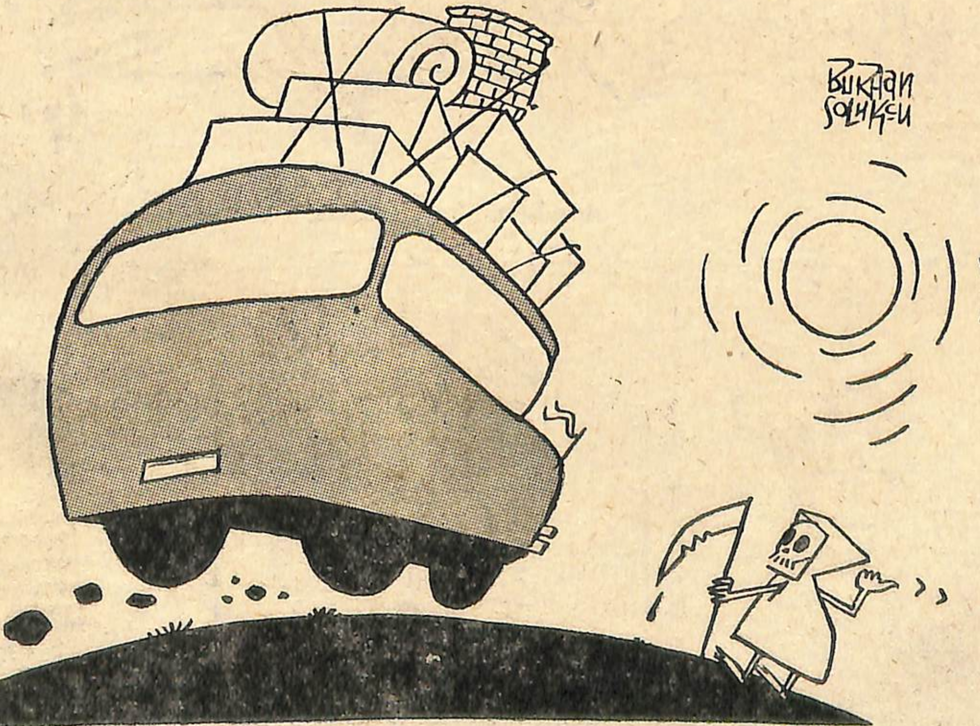
— Fareler! Dilekçe yiyorlarmış meğer...

O gün hanımla birlikte oturup; «müdürlük» lere, «yüksek makam» lara, «vekillik» lere, «valilik» lere elli kadar dilekçe yazdık. Kendi dilekçemi saklı yazmak zorunda kaldım azizim. Fakat işimiz berbat. Kollarımız ağrıyor dilekçe yazayaza.

— Canım sen de uğraşma öyle. Eski mektupların üstüne bir «yüksek makama» kondur ver yesinler.

— Onu da denedik. Yalnız «Yüksek makama» yı yeyip ötesini bırakıyorlar.

Bir otobüs kazasında 32 yolcu öldü... (Gazeteler)

— Beni de al!...

SPOR - TOTO

Yeni bir eğlence buldum kendime: Günlük gazetelerimizin Spor-Toto tahminlerini okuyorum!

Geçen hafta bunlardan birinde, üç ayrı spor uzmanımız Galatasaray - İzmirspor kulüplerinin durumlarını inceliyor ve meraklı okuyucularına bir kaç gün sonraki maçın ne sonuç vereceğini bildiriyorlardı.

Önce siz düşününüz bakalım: Stadyumda karşılaşan iki takım, kırk beşer dakikalık iki devre sonunda kaç türlü netice alabilirler?.. Üç, değil mi?... Ya beraberlik, ya galibiyet, ya mağlûbiyet...

Hah, işte bu üç spor uzmanı da ayrı ayrı, okurlarına bu üç neticeyi veriyorlardı: Biri, iki takım berabere kalacak diyordu... Öbürü, Metin'siz Galatasaray sahaya bozuk moralle çıkacak, mağlûp olacaktır diye kesip atıyordu. Üçüncü yazar ise, hayır diyordu, Galatasaray onbiri, bu yokluğu gidermek için dişini tırnağına takacak ve sahadan mutlaka galip çıkacaktır!

Maç mütehassıslarımızın bu üçüzlü tahminleri bize bir Ermeni fıkrası hatırlattı:

Pazar günü, papaz efendi kilisede vaaz ediyormuş:

— İçinizde bir gebe karı vaaar, demiş...

Kadınlı, erkekli bütün kalabalık dehşetten ürpererek iç çekmiş:

— Nasıl bildiii!... Nasıl bildiii!...

Papaz efendi, sesine biraz daha esrar katarak devam etmiş:

— Ya oğlan doğura, ya kız!..

Kendinden geçen cemaat, bu sefer derin bir inanışla uğuldamış:

— Nasıl bildiii!... Nasıl bildiii!...

Maşallah bizim Spor-Toto uzmanlarının da kehanetten yana Ermeni papazından farkları yok... Yalnız merak ettiğimiş bir şey var. Acaba okuyucular da Ermeni cemaati gibi iç çekerek: «Nasıl bildiii!... Nasıl bildiii!» diye hayretler içinde kalıyorlar mı?...

Türkçe!

ANKARA NOTLARI

Bundan dört ay öncesine kadar canım, Ankara'ya gelmeyi hiç istemezdi. Daha Esenboğa'dan, ya da gardan ayağımı Ankara topraklarına basar basmaz, bir felâketle kucaklaşacakmışım gibi bir his içimi alevden diliyle yalardı. Ürkek, korkak adımlarım, Ankara sokaklarını arşınlar durur, bir an önce kendimi burdan dışarı atmak için, yapacağım işi de göreceğim dostları da unuturdum.

Göreceğim dostlar derken, aklınıza sakın bugün Yassıada'da hüküm günlerini bekleyen irili ufaklı Demokrat kalabalığı gelmesin. Onların hiç birisini tanımayan, Allahın şanslı kullarından birisi de çok şükür bendim.

★

27 Mayıstan bu yana Ankara'ya belki onuncu gelişim. Yaa demek Ankara bu kadar güzelmiş, bu kadar cana yakınmış, bu kadar rahat bir şehirmiş de ben farkında değilmişim!

Ayol bu ne kolaylık böyle. Bayın Yayın Bakanıyla mı görüşeceksiniz? Buyurun. Adalet Bakanıyla mı görüşeceksiniz? Buyurun. Başbakanlık Müsteşarıyla mı görüşeceksiniz? Buyurun. Bir eski devri, Bakanların özel kalem odalarında kuyruğa girip günlerce nöbet tutan vatandaşları düşünüyorum, bir de, şu güne bakıyorum. Ve o zaman, Ankara'yı o devirde bet, bu devirde şirin yapan farkı kendiliğimden buluyorum.

★

Ankara Palas, Karpiç, Süreyya. Bu sacayağı o devir politikacılarının bir nevi meskenleriydi. Şimdi Karpiçin kapıları, ancak biz fukara gazetecileri ağırlamak için açık. Ankara Palas yetim kalmış bir yavru gibi, boynunu bükmüş, odalarının kapısını fayrap etmiş, portföyü şişkin kalantor bekliyor. Şen kahkahaların yükseldiği, entrikaların çevrildiği salonları şimdi bomboş. Duvarlarında akisler yapan sesimiz bile, hâlâ sizden öncekilerin hâtıralarından çekinir gibi titriyor. İşte şu masada Koraltan Strip-Teaseci Colet'i zevkten şaşılaşmış gözleriyle seyretmiş, işte şu köşede meşhur Mithat Dülge, bir başka Strip-Teaseciyi masasına çıkararak ayaklarına şampanya dökmüştü!

Hey gidi günler hey! Zevkü sefa içinde ömrünü tüketmiş bir devrin kapanan perdesine bakınız. Oyun bitmiş, artistler gitmiş, seyirciler hâlâ seyrettikleri trajedyanın tesiri altında oynanan oyunu düşünüyorlar.

Yaşar ÖZEN

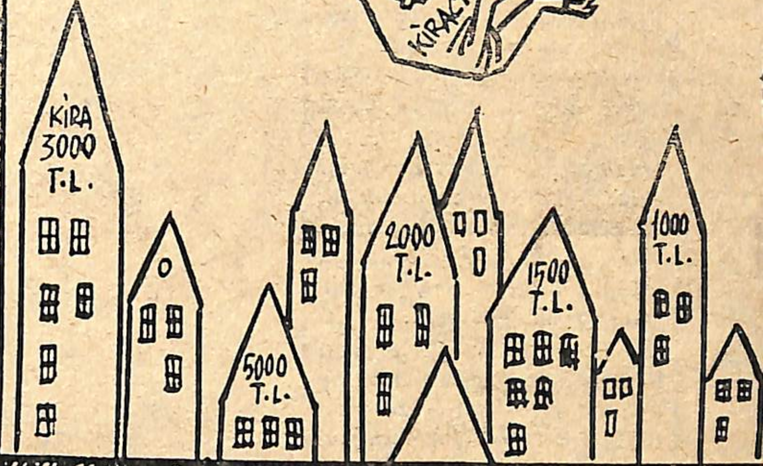
YAZISIZ

MENDERES GECELERİ KIR BİR ATA BİNİP YASSI ADADAN UÇARAK UZAKLAŞIYORMUŞ (GAZETELERDEN)

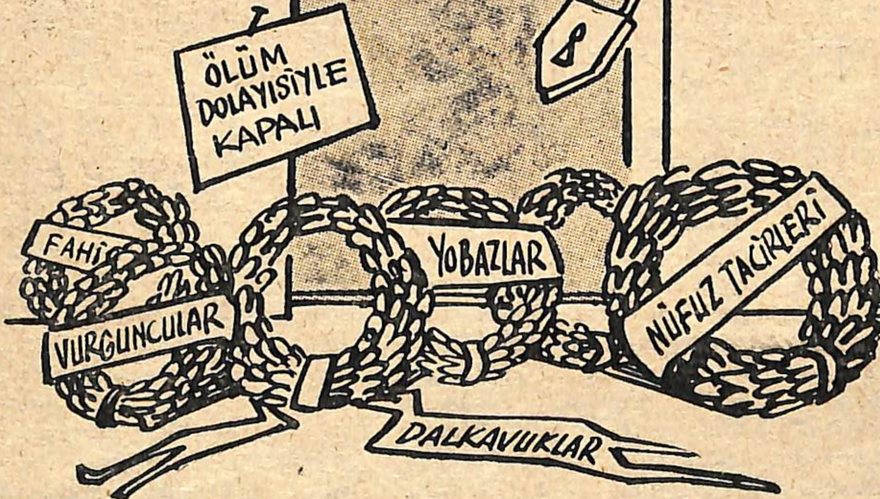
— SENDE HİÇ AKIL YOK YAHU!.. GECELERİ ÇIKIP GİDİYORSUN DA SONRA NEDİYE GERİ GELİYORSUN?

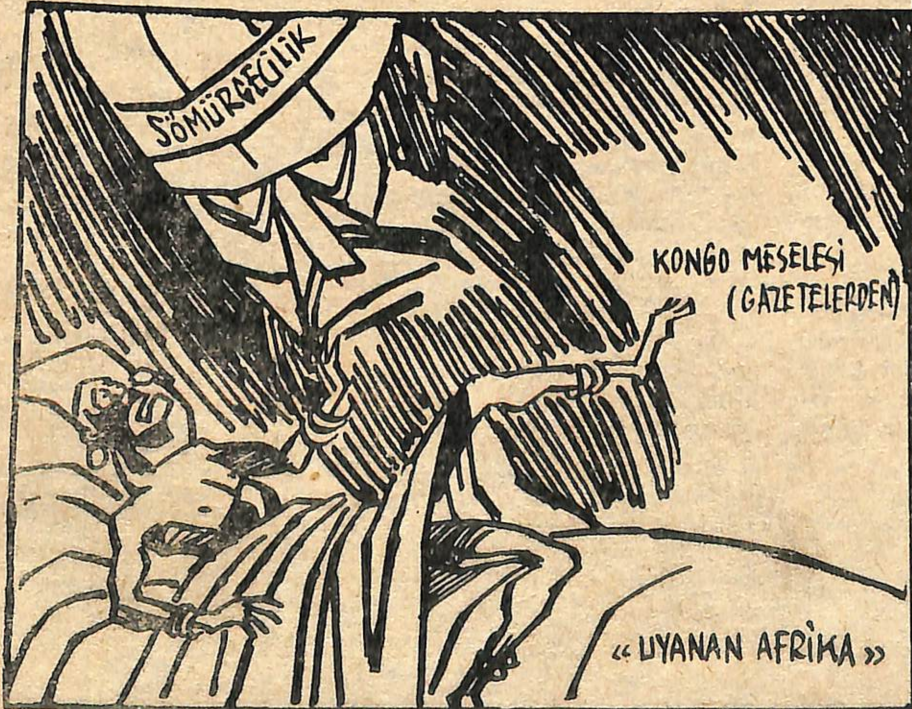

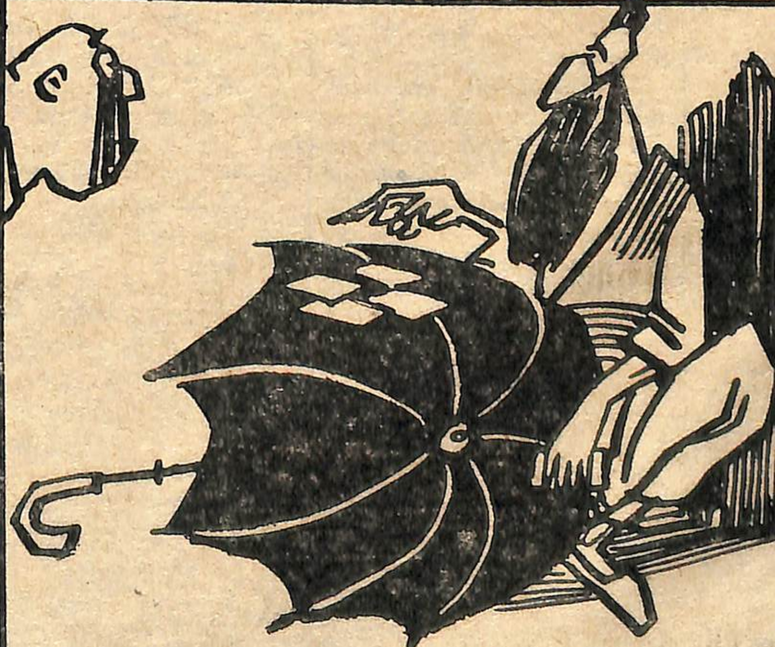
D.P. SİYASİ FAALİYETTEN MENEDİLDİ. (GAZETELERDEN)

— BUL KARAYI AL PARAYI!..

* HAFTANIN P

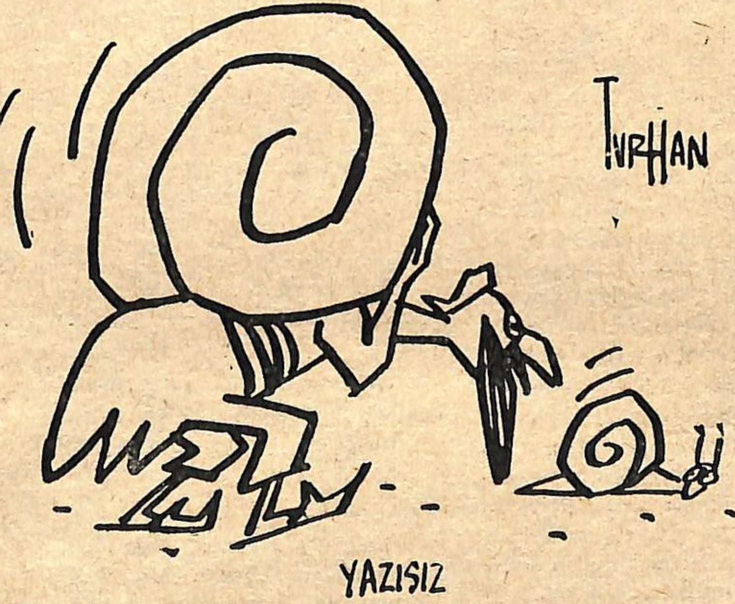
ANAYASA KOMİSYONUNDA İHTİLÂF (GAZETELERDEN)

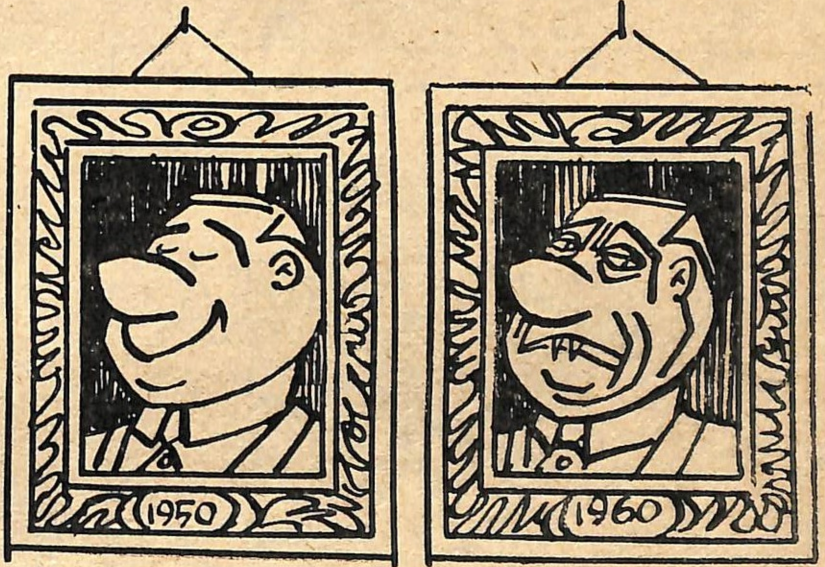
ANAYASA KOMİSYONU!

KÖYLERDEN İSTANBULA AKIN (GAZETELERDEN)

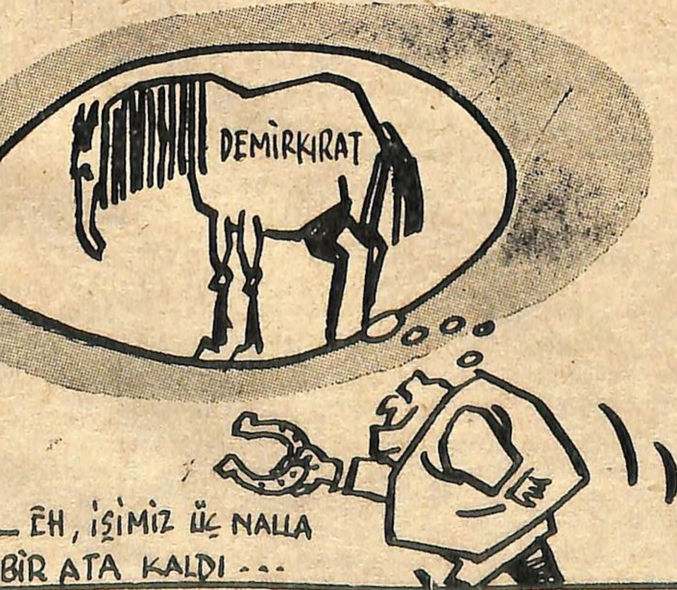

YAZISIZ

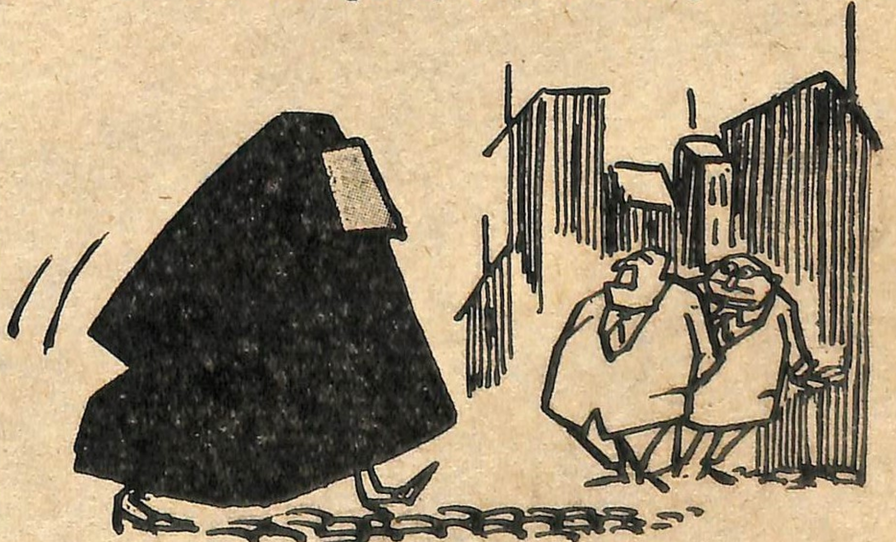
« DORİAN GRAY'İN PORTRESİ »

DEMOKRAT PARTİ HAYALİ PEŞİNDE. (GAZETELERDEN)

— EH, İŞİMİZ ÜÇ NALLA BİR ATA KALDI...

ÇARŞAFLILAR ÇOĞALDI. (GAZETELERDEN)

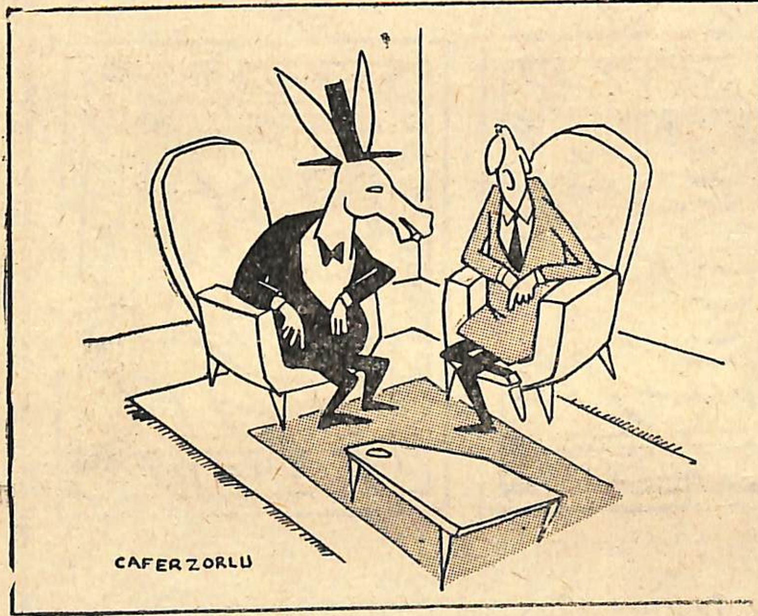

— GİZLİ POLİSTİR...

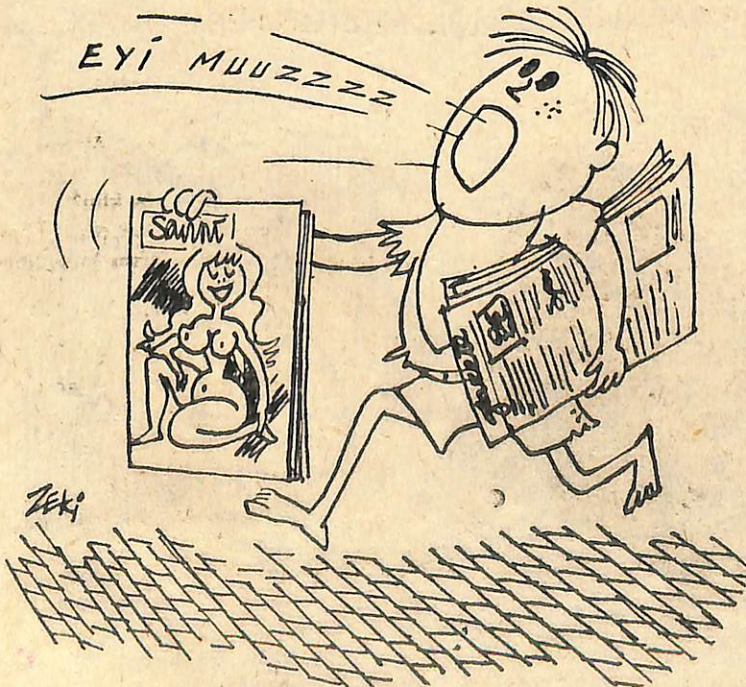
ANORAMASI *

— Sen öğrenci misin?
— Ben mi? Öğlenciyim amca!..

— Ne çektimse bu kafadan çektim azizim!

YAZISIZ!

PERİHAN, saat ikide geleceğini, Sahir'e vaadetmişti. Sahir, ikiye bir dakika kala, sözleşilen yere damlamıştı. Buluşacakları yer, yapraklarının dörtte üçü dökülmüş, bir sonbahar korusu idi.

Saat ikiyi beş, on, yirmi dakika geçti. Perihan görünmüyordu. Sahir, sevgilisinin geciktiğini görünce, sabırsızlanıyor, sinirleniyordu. Az daha, otomobiline atlıyarak, oradan uzaklaşacak, gidecekti. Bu suretle genç kıza bir ders vermek istiyordu. Fakat Perihanın bu dersten istifade edip etmediğini nerden anlıyacaktı? Bunu anlamak için genç kızı bir daha görmesi lâzımdı. Halbuki genç kızın nerde oturduğunu, kimin nesi olduğunu bilmiyordu. Bir kere onu kaybedince tekrar bulmak imkânı yoktu. Sahir ise Perihanı görmemiye dayanamazdı, kız o kadar hoşuna gitmişti...

Bu ağaç senin, şu ağaç benim, yalnız başına köşe kapmaca oynar gibi bir meşeden bir gürgene, bir gürgenden bir çınara gidip geliyor, Perihanı düşünüyordu. Sahiden inci gibi bir kızdı. Yüzünde bir kırışık, gözlerinde bir gölge yoktu. Henüz doğan bir çocuk ancak bu kadar masum görünürdü. Sersem olmadığı şüphesizdi, çünkü ilk âşıkını paralı ve orta yaşlı seçmişti; fakat temiz bir kız olduğuna şüphe edilmezdi. Muhakkak, bugünkü randevusu, onun ilk günahı idi.

Sahir, bunları düşündükçe, kızın gecikmesini mazur görüyordu. Hele kızın tâ ruhuna kadar işliyen su gibi, hava gibi şeffaf güzelliği, saatlerce gecikse, onu buradan ayıramıyacak derecede kuvvetli idi. Böyle bir köpürerek, bir durularak, saat üçü buldu. Nihayet üç buçuğa doğru, Perihan, korunun bir köşesinden belirdi:

— Sizi epeyce beklettim galiba?..

Sahir öfkeli bir sesle:

— Çok değil, iki saat kadar bir şey! diye cevap verdi.

Perihanın yüzü kızardı, bileğindeki saati gösterdi:

— Saatim durmuş... Ne yapayım? Bozulduğunu neden sonra anladım!

Bu mazerete akan sular dururdu. Hele Perihan gibi bir kız tarafından öne sürülürse... Sahir, hemen yumuşadı:

— Demek saat bozulmuş?

— Öyle... Galiba yapılması da kolay olmıyacak!

Güzel güzel dolaştılar, rahat rahat oturdular ve tatlı tatlı konuştular... Ertesi gün buluşmak üzere ayrılıyorlardı, Sahir dedi ki:

— Ne olur, ne olmaz, yarın yine beni bekletirsiniz... Beklemek bir şey değil, beklerken çekilen ıstıraba tahammül etmek güç... Bunun için saatimi size emanet ediyorum, geç kalmamanızı sağlamış olayım.

Perihan, gülümsiyerek saati çantasına koydu, biri sağdan, öteki soldan gittiler.

Genç kız, ertesi gün, dakikası dakikasına geldi. Saati Sahire uzattı, dedi ki:

— Saat işlerse çok iyi oluyor, ne siz hiddetleniyorsunuz, ne de ben mahçup oluyorum!

Sahir, bir cebine saatini indirirken, öteki cebinden bir mahfaza çıkardı:

— İşte ben de bunu düşündüm, vaktinizi şaşırmamanız için size küçük bir hediye getirdim...

Bu, pırlantalı, plâtin bir kol saatiydi. Perihan yanbeline kadar kızararak reddetmek istedi. Fakat şimdiye kadar böyle hediyelerin kaçı reddedilmiş de kabul olunmamıştır? Perihan da yeni saati, eskisinin yerine takmakta gecikmedi...

Sevdalı da, sevgili de mesuttular. Bu saadetle akşamı buldular.

Ertesi akşam için, Sahir, Perihanı büyük bir lokantada yemeğe davet etti. Genç kızın yüzünde yeniden bir pembelik canlandı. Davete gelmiye hazırdı, fakat...

— Beni bu davetten afediniz, di, sizinle beraber oraya gitmek için...

— Bir mâni mi var? Evden haber alınmak, lokantada tanınmak gibi...

— Hayır, hayır... Bunların hiç biri değil!

— O halde?

Perihan, utana kızara, itiraf etti: Onun yanında lokantaya gidebilmek için ağır bir gece elbisesi yoktu. Gardrobunda yalnız gündüze ait eşyası vardı. Şimdiye kadar gece sokakta kalabileceğini hiç aklına getirmemişti. Bu hususta pek hazırlıksızdı. Zaten Sahire karşı duyduğu itimat ve muhabbet olmasa, gündüz bile, yalnız buraya gelir miydi?

Sahir, saadetin sarhoşluğu içinde, genç kıza dedi ki:

— Düşündüğünüz şeye bakınız... Yarın lokantaya gitmeden bir kürkçüye uğrarız... Yüzünüz kadar vücudunuz da öyle muntazam ki... Muhakkak, tadile muhtaç kalmadan, size güzel bir vizon bulabiliriz!

Ertesi akşam kürk alındı, lokantaya gidildi. Yenildi, içildi, ve dönüldü.

Birkaç gün sonraki buluşmada Sahir, sevgilisini, mevsimin en büyük balosuna çağırıyordu. Perihan tereddüt ettikçe o ısrarını arttırdı. Bu kadar güzel bir kızla baloda bulunmak ona en büyük şerefti, bunu reddetmemesini rica ediyordu. Kız yine bu ricalara dayanamadı:

— Oraya nasıl bir elbise ile gidilir?

— Size her türlüsü yakışır... Fakat herhalde bir gece tuvaleti olmak lâzım!

—İşte bende de yalnız o yok!

— Ehemmiyetsiz şey... Yarın buluşuruz. Lâzım olan eşyayı bir saatte tedarik ederiz. Cumartesi akşamı da...

— Ooo, beni çok minnettar bırakıyorsunuz... Bu kadarı da fazla!

— Rica ederim, bunların sözü mü olur?

Ertesi gün, kadın şapkacıları, ayakkabıcıları, terzileri dolaşıldı ve her şey yoluna girdi. Perihan, paketleri aldı ve balo gecesine bir melek gibi hazırlanmak üzere Sahirden ayrıldı.

Fakat Perihan, ne balo gecesi, ne de ondan sonra, görünmedi, hiç görünmedi... Yalnız, aradan bir hafta geçince, Sahir şöyle bir davetiye aldı:

«Genç mühendislerimizden Sami Çiviçak'la Perihan Karakaranfil'in nikâh töreni bu hafta...»

Sahir alt tarafını okuyamadı, davetiye elinden düştü, derin derin içini çekerek:

— Demek şeytanın kızı, çeyiz masrafını bana ödetmiş! dedi.

Şirin bir metrese sahip olmak hayali içinde iken, ansızın, fahrî bir kaynata haline girmek Sahiri hazin hazin düşündürüyordu...

K...

Bu yaz da böyle geçti...

Talih!

Bay K. K. sevincinden zıp zıp sıçrıyor, ellerini çırpıyor, kahkahalar atıp gülüyordu.

Bu taşkın sevincinin sebebini merak eden bir arkadaşı sordu:

— Feşmekân hanım, sizlere ömür..

Başkasının ölümüne sevinecek kadar ahlâksız olmadığını biliyordu; büsbütün şaşırdı:

— Mirasa mı konuyorsun?

— Hayır efendim... Feşmekân, Filân hanımının kocası değil miydi?

— Evet... Yoksa, genç dulu almak niyetinde misin?

— Yine bilemedin...

Bir sır tevdi eder gibi kulağına eğildi:

— Feşmekân hanımı, evvelce ben almak istiyordum. Nişan bozulmamış olsaydı şimdi onun kocası, ben olacaktım!... Niçin sevindiğimi şimdi anlıyorsun ya?

— E... Ne olmuş?

— Ne olmuşu var mı yahu?.. Karı benden dul kalacaktı!

Âheste giden...

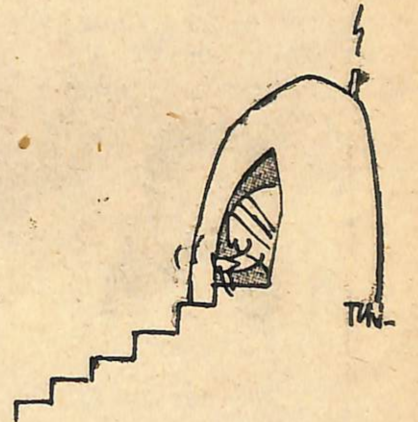
İstasyonda iki arkadaş konuşuyordu:

— Eğer treni kaçırırsak istasyonda oturup bira içeriz...

— Öyle ise acele etme, ağır ağır gidelim!...

YAZISIZ

Koca bebek!

Bayan D... kırkında vardır, fakat birçok arkadaşları gibi, hâlâ otuzuna gelmemiştir. Bir gün, salonda, ahbaplarına kucağında çocuk tutan bir kadın fotoğrafı gösterdi:

— İşte benim küçüklük fotoğrafım.

Çetin Altan, yavaşça sordu:

— Peki, efendim, kucağınızdaki çocuk kim?

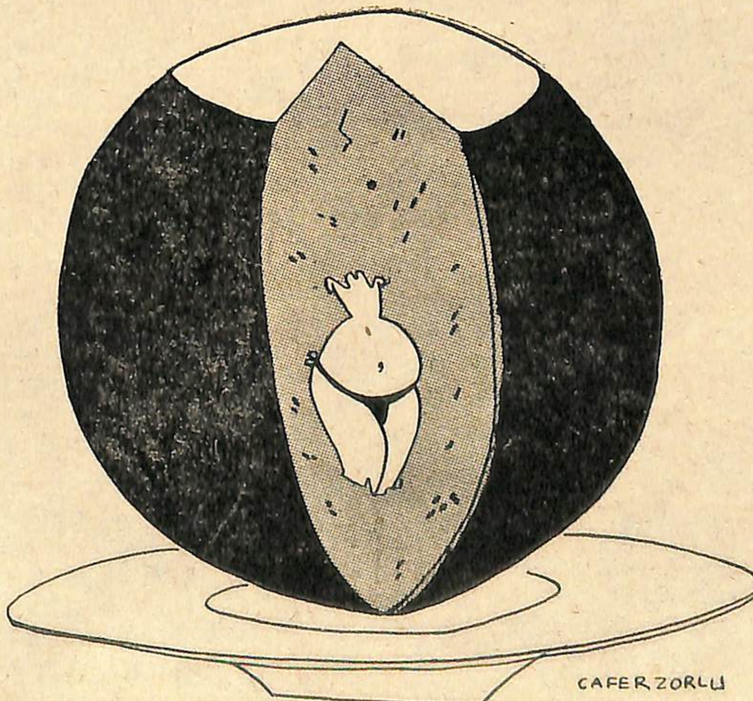
Kohen'in vasiyeti!

İhtiyar Kohen can çekişiyordu. Çocuklarını yatağının etrafına topladı:

— Yavrularım, dedi, ben yidiyorum... Yarın sabah hepiniz zenyin olacaksiniz... Bıraktiyim parada yozum varsa yozum çıksın... Fakat mezarda rahat yatayim isterseniz dediyimi yapacayınıza yemin ediniz.

— Ederiz baba.

— Öyleysan paranızı olunceye kadar binim yibi bankada saklayacağınıza yimin edin.

YAZISIZ

Matem

Bayan, telâş içinde, elinde gazete ile odaya girdi:

— Gördün mü felâketi...

— Ne olmuş?

— Meşhur pudracı ölmüş.

Bay, hayretle sordu:

— Bu pudracı da kim?

— Teessüf ederim, onu bilmiyor musun?... Pudralarını kullandığımız meşhur adam...

— Ya...

— Öyle alık alık (Ya!.) deme.. Şimdi ben ne yapacağım?

— Matemini tutmak için yüzüne kömür tozu sür karıcığım!

Sebep!

Tiyatrodan çıkarlarken biri, ötekine sordu:

— Piyesi nasıl buldun?

— Güzel ama her sahnede bir kaç ölüm vak'ası var.

— Ben onu daha evvel anladım...

— Nasıl?

— İçeriye durmadan çelenk taşıyorlardı!

— Zor iş bu zor... İnsan hatırlıyamıyor birden...

Necmi MUTLU (B.J.K.)

Gizli celse...

Bir mahkeme salonunda kadınlı erkekli büyük kalabalık duruşmayı takip ediyormuş. Son dâva bir zina dâvası olduğu için üstelik de bir kısım olayların anlatılması gerektiğinden hâkim, kadınların salonda kalmasını istememiş:

— Şimdi, bir takım açık sahnelerin anlatılması mümkündür... Onun için iffetli hanımların salonu terketmelerini rica ederim.

Bu söz üzerine salonda küçük bir kaynaşma olmuş ama kadınlardan hiçbiri yerinden bile kımıldamamış. Bir müddet bekliyen hâkim bu sefer mübaşire dönmüş:

— İffetli hanımlar çıktılar. Siz şimdi ötekileri çıkarın...

— Fotoğraflı resimli bir fıkra anlatayım... Tam mecmuanıza uyar...

Suzan GÜVEN

Ne kadar da!...

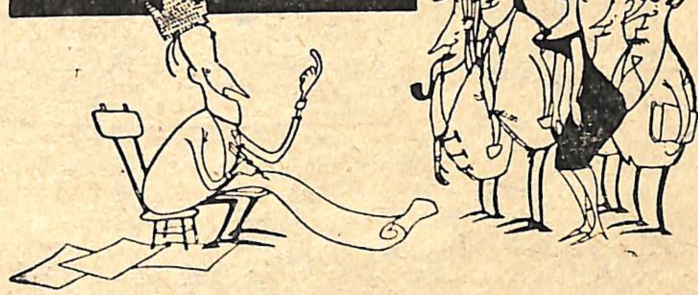
Genç bir köy delikanlısı şehirde gezerken bir fotoğrafçının vitrininde gördüğü fotoğraflar üzerine... Çok sevdiği babasının bir fotoğrafının bile bulunmayışına üzülüp içeri girer. Derdini fotoğrafçıya anlatır. Aynı zamanda ressam olan fotoğrafçı:

— Sen, der, bana biraz kaşını gözünü falan tarif et ben çaresine bakarım.

Köylü, fotoğrafçının sordukl arına cevap verir. Babasının çehresini aklında kaldığı kadar tarif eder. Ressamın sözü üzerine de üç gün sonra fotoğrafı almak üzere tekrar dükkâna gelir.

Fotoğrafçı, tarif üzere kara kalemle bir resim yapıp, bunun fotoğrafını çekmiştir. Delikanlı elindeki fotoğrafa uzun uzun biraz da üzülerek baktıktan sonra...

— Ah... ah... babacığım, der, öldükten sonra ne kadar da değişmişsin!

— Anlatacak o kadar çok şey var ki... Fıkraya sıra gelir mi acaba?...

Arif Sami TOKER

Olabilir...

Evvel zaman içinde iki arkadaş köylerinden çıkıp tahsil için şehre inmişler... Aradan geçen tahsil yılları dostluklarını, arkadaşlıklarını daha da arttırmış. Medreseyi bitirdikleri zaman kendi aralarında konuşup sözleşmişler. Hayat ikisi için de türlü türlü olaylarla doludur. Kim yükselir, ötekini geçerse, müşkül durumda olana yardım edecek. Bunun için de aralarında bir anlaşmaya varmışlar: İhtiyacı olan arkadaş kendisini «Ben Oyum» diye tanıtacak.

Gerçekten ayrıldıktan sonra geçen yıllar ikisi çin çok değişik

imkânlar hazırlamış. Biri kendi köyüne yakın bir köyde imamlık yaparken, diğeri Şeyh-ül-islâm olmuş.

Köy imamlığı yapan arkadaş aradan kırk yıl geçmesine rağmen arkadaşıyla olan anlaşmalarına güvenerek gidip yardım istemiye karar vermiş. Elinde avucundakini toplamış, borç etmiş. İstanbul'a gelmiş. Uzun uğraşmalardan sonra Şeyh-ül-islâm'ın huzuruna kabul olunabilmiş. Yavaşça ve ürkek adımlarla eski arkadaşına yaklaşmış, kulağına âdeta fısıldamış:

— Ben O'yum...

Şeyh-ül-islâm tepeden bir bakışla sakalını sıvazlamış:

— Olabilir... Lâkin biz «O» değiliz. Şeyh-ül-islâmız!..

— Antrenmana çıkacağız şimdi... Meşin top, bizim hem hikâyemiz, hem fıkramız...

Nazmi BİLGE (B.J.K.)

Papağan!...

Genç, güzel, cici bir kızdı. Sevgilisi ile evlerinin denize bakan küçük odasında başbaşa kalmışlardı. Erkek divanda oturmuş, elini tutmuş, gelecek güzel günlerden bahsediyor, her cümle ile biraz daha kıza sokuluyordu. Kız için için memnun fakat şüphe edermiş gibi, korkuyormuş gibi, böyle bir yakınlığı ilk defa tadıyormuş gibi görünüyordu. Nihayet erkek dayanamadı ve bu mâsum tavırlı, cici sevgilinin minik dudaklarından öptü.

Kız, bu öpüşten sonra gözlerini aralayıp da, tam konuşacağı sırada odanın bir köşesinde o zamana kadar ses çıkarmayan papağan cırlak sesiyle patladı:

— Beni öpen ilk erkek sensin, sevgilim!...

OKUYUCULARIMIZDAN FIKRALAR

Fil

İkinci Dünya Harbinin son senelerinde bir İngilize, Fransıza, Almana, Polonyalıya ve bir de Türk'e «Fil» hakkında bir kompozisyon vazifesi verilir.

İngiliz hemen paçaları sıvar, Plymouttan gemiye atlar, Süveyş'ten piposunu tüttüre tüttüre geçer, Bombay'da Hint toprağına ayak basar. Hindistan'da Raca'dan bol ne var. Bunlardan birisi Coni'yi misafir eder; arzusu üzerine bir fil avı tertip edilir. İngiliz tüfeğini gümleterek, ama kendisi de bir tarafa fırlayarak, bir fil yavrusu vurur. Ayni hızla İngiltere'ye döner; evine nefes nefese varır, odasına kapanır. Eseri şudur: «Fil Nasıl Avlanır?»

Fransız elleri cebinde, yağ-

mur altında yürüyerek bir kahvehaneye gelir. Koltukta hem karşıki apartımanda soyunmakta olan körpe bir kızı seyreder, hem de ağır ağır önündeki kâğıdı doldurur: «Fil ve Aşk».

Alman şehadet parmağını şakağına dayar, uzun uzun düşünür. Kararını vermiştir. Uçağa atlar, Afrika'ya iner. Hemen bir kılavuz acentasına başvurur. Arkasında yağlı derisi parlayan bir zenci, filler bölgesine yerleşir. Uzun müddet yaşayışlarını tetkik eder, notlar alır, resimler çeker, zenciye sualler sorar, ayni çalışmayı Hindistan'da da tekrarlar. Yine Almanya'ya döner. Bir Avrupa seyahatine çıkar. Paris, Amsterdam, Brüksel, Londra, Oslo, Stokholm, hasılı bütün devletlerin başşehirlerini, kalbur üstü şehirlerini adım adım gezer. Kütüphaneleri alt üst eder. Fil hakkında ne kadar yazılmış eser varsa gözlükle pertavsızla tetkik eder, fotokopilerini alır; arkasında vesika dolu bir kaç bavulla Berlin'e döner. Geceyi gündüze katar, aylarca çalışır: «İleride Fil Hakkında Yazacağım Kitaba Giriş» adı ile 20 ciltlik bir eser meydana getirir.

Polonyalı, Apostol'un meyhanesinde şeşi beş görecek kadar içtikten sonra doğru dürüst zaptedemediği kaleme, kâğıdın üzerinde eğriler çizdirerek ödevini tamamlar: «Polonya Meselesi ve Fil».

Vatandaşımız ise gözlüğünü çıkarır, uflar puflar, itina ile siler, tekrar takar, büyük bir ciddiyetle yazmağa koyulur: «Fil Hakkında Kitap Yazacaklara Tavsiyeler».

Ural KÖSTEM

Sev Beni Çok Sev

Selâmi İzzet Sedes

ROMAN

NİHAVENDDEN BİR AŞK FASLI

SON SÖZ

— 1 —

MÜŞFİKA'lar olmasaydı Binnur'u tanımıyacaktım, dana doğrusu Binnur'u tanımasaydım, Müşfika'ların ruh hallerini anlayamayacaktım. Hoş bu yeryüzünde kim kimi anlar ki?... Kadın olsun, erkek olsun, insan denen mahlûku tanımaya, anlamaya imkân var mıdır?

İnsan, hele kadın, tam yakaladığınızı sandığınız an, elinizden cıva gibi kayıp gider. Bana sorarsanız, mezar taşlarına, hele kadınların mezar taşlarına: «Burada bir muamma yatıyor...» yazmalıdır.

İnsan, karşısındakine alay eder gibi bakar ve içinden:

«— Beni anlamaya, tanımaya çabalıyor, der, halbuki bende anlaşılacak ne var ki?... Hem olsa bile anlayamazlar, tanıyamazlar beni, işte şu anda biraz önceki mahlûk değilim, değiştim bile... Başka bir insanım şimdi... Beş dakika sonra da başka bir insan olacağım...»

Fiziyoloji meselesi.

Bize göre, her insana göre, birini tanımak çok kolay, hattâ çok basittir. Halbuki birini tanımak çok güç, hattâ imkânsızdır.

Bir yüzün çizgilerini tanırız, gözlerinin rengini biliriz, sese âşinayız:

«— Tamam, deriz, işte Ayşe veya Mehmet...»

Ve mesele bundan ibaret sanırız. Konuştuğumuz tanıdığa bakarız, ya içimizden veya yüzüne karşı:

«— Maşallah ihtiyarlamıyorsun...»

Yahut:

«— Yıllar çökertmiş...» deriz.

Karşımızdakini ayni insan zannederiz. Başka türlüsü de işimize gelmez. Topluluğu meydana getiren her insanın bir muamma olmasını kabul etmek kabil değildir.

Ama ruhlar durmadan değişir. Yüzlerdeki ifade -ruhun aynası olduğuna göre- ruhun ifadesidir. Ancak ifadeyi dikkatli incelemek gerektir, bunu da pek yapan yoktur.

Eve kundak sokup yakan biri lehinde konuşan öğretmen:

— Bu adam uslu akıllı, uysal bir çocuktu, der.

Babasını öldüren kaatil için de:

— Elimde büyüdü, ağzı var dili yok bir kuzudur... diye şehadet eder.

Öğretmen, mahkeme salonunun sanıklar yerinde iki jandarma arasında gördüğü adamı, hep o eski bildiği adam sanır:

Hayır hayır... Dünkü insan bugünkü insan değildir, bugünkü insan yarınki insan olamaz.

Kabul edelim, yeryüzünde kimse kimseyi tanıyamaz, anlayamaz, hattâ yıllarca başbaşa, dizdize yaşayanlar bile birbirlerini tanıyamaz anlayamazlar...

ÖN SÖZ

Hava güzeldi.

Hava güzel demek, bulutsuz, rüzgarsız, bol güneşli, ılık bir hava demek değildir.

Havanın güzelliği adamına göredir, insanına göre değişir.

Gönlünüz ferah, içiniz tasasız, cebiniz doluysa, gökyüzündeki kara bulutlara bakar:

«—Ohhh... Hava ne güzel...» dersiniz.

Cebiniz delik, içiniz kaygulu, gönlünüz kasvetliyse, güneş alabildiğine parlasa da:

«—Öfff... Ne berbat hava...» diye sızlanırsınız.

Güzel bir kadın, sıcak bir oda, rahat bir yatak, nefis bir şarap, ağzınıza lâyık mezeler, meyvalar... Varsın dışarda tufan olsun:

Hava güzeldir, çok güzeldir...

Dedelerimiz ne demiş ne demiş:

«İki gönül bir olunca samanlık seyran olur...» demiş. Doğru, ama bir iki saat için... Ondan sonrası sefalettir.

Neyse biz gelelim bizim havaya.

Hava klasik mânada güzeldi. Güneş pırılpırıldı, çok hafif, bellibellirsiz serince bir rüzgâr esiyordu. Gökyüzünde, küme küme bembeyaz bulutlar dolaşıyordu.

O gün Yakacık'ta çok güzeldi.

Hareketliydi Yakacık o gün. Hele Ayazma... Ağaçların uzun dallarının sık yapraklarından süzülen güneş her tarafa şıpır şıpır damlıyor. Gözler önüne serilen ova yeşil, ama yemyeşil değil, menevişli yeşil, yeşilin türlüsü var ovada... Çimento fabrikası buram buram beyaz duman tütüyor... Daha ilerde Marmara... Gece tuvaletine hazırlanıyor, sürüp sürüştürmeye, takıp takıştırmaya, bakıp yakıştırmaya başlıyor. Ne aşiftedir şu bizim Marmara... Neredeyse ufukların allığı yayılır, kıyıların rengi belirir güneşin şuraya buraya serpiştirdiği pırlantaları önce zümrütleşir, sonra yakutlaşır...

Adalar, gecenin yorgunluğunu alamamış kahbeler gibi geriniyor Kumkapı kıyıları ayılamayan sarhoşlar gibi esniyor... Keşişle Çamlıca biribirine göz kırpıyor.

Ayazma kahvesinin önü otomobil dolu... Sıram sıram otomobil. Bir bakışta bütün İstanbul Yakacığa akın etmiş sanılır...

İşte aşk faslı burada başladı.

Bu, Nihaventden bir aşk faslıdır. Peşrevle başlar, araya taksim girer ve saz semaisiyle son bulur.

Bu aşk faslı şarkılarının güfteleri yaradılışın, besteleri kalbindir.

Anlamını aramamak şartıyle mekânı heryer, zaman dün, bugün ve yarındır.

Çalanlarla söyleyenler erkeklerle kadınlardır.

Bu aşk faslını, oturduğunuz şehrin, kasabanın, hatta köyün her han gi bir yerinden dinliyebilirsiniz.

Ben İstanbulda oturduğum için, bu faslı sizlere bir radyo gibi Marmarayla Boğazı, Bentlerle Taşdeleni korularla çamlıkları, Adalarla tepeleri, gazinolarla plajları gözümden ayımayarak, zaman ve mekân anlamı dışında, hayalimde canlandıra canlandıra, Kavaklardan Yeşilköye, Pendik kıyılarından Anadolu hisarını seyrede seyrede nakledeceğim...

PEŞREV

Mustafa Irmak otomobilini, bir hayli güçlükle gözüne kestirdiği bir aralığa soktu, stop etti, indi, kapıyı kilitleyip kahveye girdi. Bir iki adım attıktan sonra duraklayıp etrafa göz gezdirdi. Kadın, erkek, genç, ihtiyar kalabalığı, renk, boy ve yaş karması bir kalabalık.

Kahveci çırağının sesi durmadan çınlıyor:

— Çay bir...

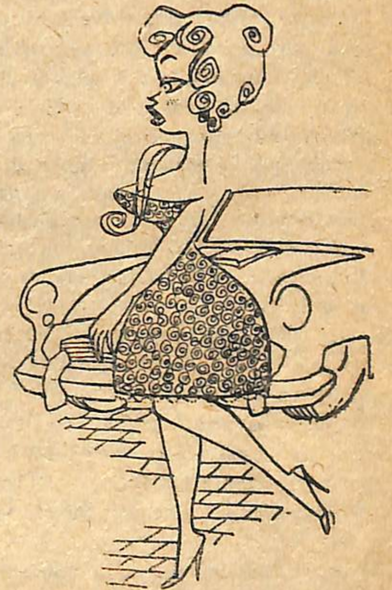
— Orta iki...

— Doldur bir...

Mustafa Irmak ilerledi, ovaya bakan sette bir boş yer bulup oturdu. Kahveci çırağı koşup geldi ve seslendi:

— Az şekerli biiirrr...

Mustafa Irmak geniş bir nefes aldı:

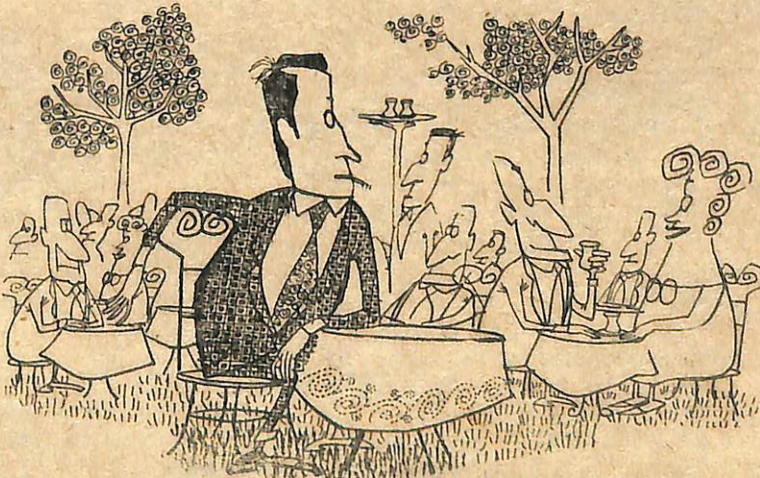
— Ohhhh... Ne güzel hava...

Mustafanın içi dertsiz, gönlü rahat, cebi de doluydu. Bunun için ona göre hava her bakımdan güzeldi. Meyva ve çiçek bahçelerine yayılan güneş etrafa çiçek ve yemiş kokuları seriyordu. Marmaraya kuşbakışı bakan yamaç, yaz sonunda, parlak, lekesiz, saf bir sonbahara hazırlanmaktaydı. Aşağıda, kıyılara doğru uzanan ova, yağmurlu havalarda görünen ebekuşağının renklerini bağrında toplamıştı. Mustafa düşündü:

«— Bu renkleri tespit edecek kudrette bir ressam olsam ovanın bu görünüşünü boyasam, kimseyi modelimin tabiat olduğuna inandıramam, bakanlar: «Hayâlinden bir peizaj yapmış der.»

Yine derin bir nefesle, etrafa yayılan meyva, çiçek ve aşağı korunun çam kokularını ciğerlerine doldurdu. İster Kocamustafapaşa, ister Nişantaşı olsun, mahalle yaz günleri çekilmiyor... Açık havada Mustafa likörle sarhoş olmuş gibiydi.

Mustafa kalktı, çayının parasını verip çıktı.

(Devamı var)

ÖLÜLERİ diril̇ten ADAM

G. DE LA FOUCHARDIÈRE'den: Hamdi Varoğlu

— 31 —

— Başarılar dilerim, dedi. Sizi her halde bir daha göremiyeceğim. Mutlaka Paris'e sevkedileceksiniz. Gidersiniz, tabiî doktor Cassignol'ü görürsünüz. Selâmlarımı söyleyin.

Napoleon, övüngen bir tavırla:

— Vaktim olursa, diye cevap verdi.

Duboulot, nankörlüğün, büyük adamların kalbinde de yer edebildiğini anladı.

Bu arada Napoleon gözden kaybolmuştu.

Duboulot'nun, Rocheplate'dan pek pek yirmi kilometre ötede bulunan Rubionas'a gitmek için kimseden izin almağa ihtiyacı yoktu. İzni kendi kendine verdi, derhal yola çıktı.

Oraya vardığı zaman saat altıyı kırk beş geçiyordu. Gar civarında bir küçük lokantada alelacele yemek yedi. Saat dokuzda kaymakamlık salonlarında gözüktü.

Rubionas kaymakamlık binası güzel bir yerdi. Salonları da son derece konforlu idi. Duboulot girdiği zaman içerisi tıklım tıklım dolu idi. Rubionas'ın bütün kibar takımı oraya gelmişti. O acaip devirde her yerde olduğu gibi, orada da bütün askerler sivil giyinmişti, bütün siviller de üniformalı idi.

Çok mükemmel şekilde kış bahçesi haline getirilmiş, camekânlı bir holde bir sahne kurulmuştu. Bidasse Duboulot'yu görünce hemen seğirtti:

— Oo, hoş geldiniz, dedi. Sizi generale takdim edeyim.

General yetmiş beş yaşında vardı. Bilfiil kumanda edemiyeceği için bu Rubionas bölgesinde bir nevi ikamete memur bulunuyordu. Adı baron d'Hourdville'di. Duboulot bu enkaz halindeki generali yerlere kadar eğilerek selâmladıktan sonra, kaymakamın refakatinde, bütün salonları dolaştı, gar komiseri sıfatiyle Rubionas'ın bütün eşrafına takdim edildi.

Fakat gar komiserine pek aldırış eden olmamıştı. Herkes sabırsızlıkla birini bekliyor gibiydi. Duboulot, bizzat Bidasse'ın da bir misafiri beklediği intibaını duydu. Bidasse her dakika endişeli gözlerle kapıya bakıyordu. Nihayet:

— Hah! Geldi işte! diye haykırdı.

Seğirtti, dâvetlilere sevinçle müjde verdi.

— Ölmez Sanşo Gitra'mız geldi!

Kaymakamlık salonları birden elektriklenmişti. Bütün gözler, sevinçten pırıldayarak kapıya döndü.

Fakat Duboulot'nun yüzü sapsarı kesilmişti. Bu kadar sabırsızlıkla beklenen, gelişi bu kadar ehemmiyetle müjdelenen adamın Napoleon olduğunu görmüştü.

Tekmil salon:

— Sanşo Gitra!... Sanşo Gitra!... Aman ne komik adamdır!. Mahsus böyle yapıyor!... diye bağırıyordu.

O zaman Duboulot işi anladı. Doktor Cassignol'un dirilttiği Fransız İmparatoru birinci Napoleon'u, Pariste sahneye çıkar çıkmaz tekmil salonu neşeye boğan, adı bütün Fransa'ya neşenin, mizahın ve nüktenin sembolü halinde yayılmış o meşhur aktör zannediyorlardı.

Şimdi ne olacaktı? Duboulot kaçmak için bir delik aradı. Fakat her taraf dâvetliler kalabalığı ile tıkalı idi.

Bu arada Bidasse seğirtmişti. Napoleon'un ellerine yapıştı.

— Nihayet gelebildiniz!.. Gözlerimiz yolda kaldıydı! dedi.

Sonra dâvetlilere döndü:

— Baylar, bayanlar! diye seslendi. Dört gözle beklediğimiz Sanşo Gitza geldi. Bol bol güleceğiz.

Napoleon kaşlarını çattı. Bu maskaralığın mânasını anlayamamıştı. Zaten öfkeliydi. Önce, dâvetnamede yazılı olan generalin ikametgâhına uğramış, orada kendisini karşılayan bir yazıcı neferi:

— Ooo! Siz misiniz o komik? demişti. Dâvetlileri eğlendirmek için bu akşam vazife verdiler size. Biraz elinizi çabuk tutun, kaymakamlıkta bekliyorlar.

Napoleon, bu küstahı tokatlamamak için kendini zor tutmuştu. Ama nasıl olsa günün birinde bunların acısını çıkaracaktı. Hele bir iktidara gelsin, lâyık olduğu mevkie otursun, o zaman görürlerdi!

Müteveffa sâbık imparator, oradan dosdoğru kaymakamlığa koşmuştu. Halbuki daha kapıdan girer girmez kalabalıktan bir kahkaha, saygısızca bir neşe yükselmişti. Napoleon, o zamana kadar hiçbir vakit bu türlü bir başarıya erişmemişti. Dünyaya ilk gelişinde, hayatı boyunca çok iyi ağlatmış, ama hiç kimseyi güldürmemişti.

Büyük adam, davetliler kalabalığının düştüğü bu hatânın sebebini bir türlü anlıyamıyordu. Şanşo Gitra'yı tanımıyordu. Tanımadığı için de, hüviyet varakasını benimsemek suretiyle şahsiyetine büründüğü kimsenin ne türlü bir şöhrete sahip olduğunun farkında değildi.

Bidasse, şimdi onu kolundan tutmuş, generalin karşısına götürmüştü. General, imparatoru tek gözlüğü ile tepeden tırnağa süzdükten sonra:

— Ooo! Bizim komik bu ha? dedi.

— Komik mi? Ben mi?

Etraflarına kalabalık birikmişti. Besbelli bir şeydi, temsil başlıyordu. Sanşo Gitra'nın, seyircileri eğlendirmek için sahneye çıkmağa ihtiyaç duymadığı biliniyordu.

General devam etti:

— Bize ne anlatacaksınız bakalım?

— Size ne mi anlatacağım?

Napoléon'un sabrı tükenmişti. Burada bu şekilde karşılanacağı aklından hiç geçmemişti.

Şöyle bir kasıldı. Hayattayken adeti olduğu üzere bir elini üniformasının göğsüne soktu, öteki elini arkasına götürdü:

— General, dedi, zannedersem buraya, sizleri eğlendirmeğe gelmedim... Askere girişimin sebebi Fransayı kurtarmaktır; malûmunuz olması gereken ve beni Avrupanın fatihi yapan meziyetlerimi memleket hizmetine hasretmektir.

Bu hitabe, etrafta muazzam bir kahkaha tufanı kopardı.

— Aman ne komik şey!

— Nasıl da hiç bozmadan konuşuyor! Bu Sanşo Gitra bulunmaz adamdır vesselâm! Tevekkeli bu kadar şöhret yapmamış!

Bidasse, sevincinden kabına sığmıyordu.

— Ben size demiyor muydum? Napolyon taklidini ne güzel yapıyor, değil mi? Ama bu kadar değil, dahası var... Durun hele... Sabırlı olun...

Fakat general bu fikirde değildi. Her türlü taklidi beğenir, Napoléon taklidine tahammül edemezdi. İlk apoletlerini onun maiyetinde askerlik ettiği tarihlerde kazanmıştı. Kaşlarını çattı:

— Bayım! dedi. Büyük askerlerimizle, büyük kumandanlarımızla alay etmenin ne zamanıdır, ne de yeridir. Dağarcığınızda başka hünerleriniz varsa bunları çıkarın, çünkü bu marifetiniz öyle âhım şahım bir şey değil...

— Oooo, general! Siz kiminle konuştuğunuzun farkında mısınız?

Davetliler:

— Bravo! Bravo! diye bağırışıyorlardı.

Napoléon biraz daha kasıldı, generali paylarcasına bir sesle:

— Ben Napoléon'um! dedi.

Bu söz üzerine halk, artık kendini tutamadı. Herkes kasıklarını tuta tuta gülüyordu. Büyük Sanşo Gitra, hiç şüphesiz o zamana kadar bu derece büyük başarı kazanmamıştı. Oldukları yerden bir şey göremeyenler:

— Sahneye! Sahneye! diye bağırışıyorlardı.

Bidasse, Napoléon'u kolundan tuttu, sahneye çıkardı. Fakat general öfkelenmişti.

— Yeter! Yeter! İndirin şu soytarıyı! diye bağırdı.

O zaman tarife sığmaz bir hengâme başladı. Napoléon bar bar bağırıyor, tepiniyordu; halk alkışlıyor, kahkahadan kırılıyordu. General öfkeden mosmor olmuştu. Duboulot dehşet içinde büzülmüş, saklanmağa, göze görünmemeğe çalışıyor, aklından şunları geçiriyordu:

— Benim yerime burada Cassignol bulunmalıydı. Ne yazık ki yok. Olsaydı eserinin ne büyük başarı kazandığını görürdü!

XVI

Yüzbaşı Duboulot, Fragonnard sokağındaki akıl hastanesinden içeri girince, Vazelinle karşılaşmıştı. Napoleon gibi, Doboulot gibi, daha başkaları gibi, bir müddet evvel Vazelin de askere gitmiş olduğu için, gar komiseri onu görünce hayret etti:

— Aa! Vazelin, dedi. Ben sizi cephede zannediyordum.

— Öyleydi, efendim, cephedeydim. Belki yine oraya dönerim. Ama buradaki işlerin kötüye gitmeye başladığını duyunca izin aldım, bu işlerle bir parça meşgul olmak için buraya döndüm.

Duboulot merakla sordu:

— Peki ne oluyor burada?

Vazelin saçlarını yolar gibi bir hareketle, ellerini, bir tek tel saç bulunmayan başına götürdü:

— Korkunç şeyler, dedi.

— Cassignol nerede?

— Ticaret mahkemesinde, efendim Evet, ilim aleminin ünlü simalarından doktor Cassignol... Ticaret mahkemesinde... Seçkin bir akıl hastalıkları mütehassısının yeri mi bu mahkeme? Ama ne diyeceksiniz? Ben ona söylemiştim... Bu Ouvrard sizin başınıza bir iş açacak, demiştim. Bu felâkete o sebep oldu.

İmparatorluk devrinin muhtekirlerinden olan bu Ouvrard'ın adını, Duboulot o zamana kadar hiç duymamıştı.

— Ouvrard mı? dedi. O da kim?

— Fena çocuk değil. Ben kendisini orduda tanımıştım. Bizim patronun dirilttiği ölülerden biri. İhtilâl devrinde muhtekirlik edermiş. O zaman harp sayesinde para yapmış.

(Devamı var)

Sahibi : YUSUF ZİYA ORTAÇ ★ Yazı işlerini fiilen idare eden : KADRİ YURDATAP ★ Basıldığı yer : ERCAN MATBAASI ★ Kapak baskısı : ŞAKA MATBAASI

Eski Türk Mizahı

Köşkteki kiracıların esrarı!

ERENKÖYÜNÜN Sahrayıcedit tarafında, Kayışdağı caddesine varmadan köşedeki çınarın dibinde, kutu gibi bir köşk vardır. Bu köşk her sene kiraya verilirdi. Bu ilkbaharda da kiracılar gelmişti. Evi gezdiler, beğendiler, pey verip tuttular, üç dört gün sonra da taşındılar.

Güzel, şık bir Bayanla genç bir Bay, bir de yaşlı kadın. Her halde aşçıları veya hizmetçileri...

O taraflarda civar komşuların işi gücü yoktur. Bütün vakitleri sağı solu kollamakla geçer!..

O kutu gibi evi tutmak için gezerken, bir de taşındıkları gün, yeni kiracıların yüzlerini şöyle bir görmüşlerdi. Bu kadarı kâfi geldi, başladılar dedikoduya:

— Karşıki köşke taşınanlar ne acaip, ne burnu Kafdağında şeyler... Kimseye başlarını bile çevirmiyorlar...

— Kadın, güzel taze ama sanki küçük dağları yaratmış kadar da kurumlu!.

— Delikanlı da didonun biri!.

— İç yüzlerini bilmem ama pek mezhepsiz şeylere benziyorlar. Tazenin gidişatını hiç beğenmedim!.

— Evi tutmağa geldikten sonra görmedin mi?.. O karı vallahi o gencin kapatmasıdır. Helâlından karı koca sokaklarda böyle kolkola, elele gezer mi? Utanmasalar elâlemin ortasında sarmaş dolaş olacaklar!..

★

Biçare gençler, bir aylık evliydiler. Delikanlı, hususi şirketlerin birinde dolgun maaşlı bir muhasipti. Yazı, daha doğrusu bal ayını geçirmek için bu ücra yerdeki köşkü tutmuştu.

Hafta geçmeden, etrafı başka bir merak sardı:

— Bunların işlerinde bir sır var vallahi... Kapıdan dışarı çıkmıyorlar; pencerenin önünde bile görünmüyorlar!...

— Delikanlı ortalıkta yok. O taze evde kukumav gibi oturacak tazelerden değil!...

— O genç, gazetelerin yazdığı Fantoma Mehmet, Eyüplü Halit filân gibilerden galiba... Ne bakıyorsun kılığına? Gönül avcılığı ile geçinen kibar hırsızlar böyle şık olurlarmış!...

— Bütün gece, şafak sökünceye kadar lâmbaları sönmüyor...

— Evet, bizimki de farkına varmış: «Sabah nemazına kalktığım vakit bile pencerelerinde ışık görüyorum!» diyor.

— Erken yatıp erken kalkıyorlar desem, o da değil... Evvelki akşam Mihrinisacığım komşularla sinemadan dönerken odalarında yine aydınlık varmış...

— Bu işin içinde bir esrar dönüyor ama... Allah vere başımıza bir kaza gelmese!...

★

Komşuların bu dedikodularından haberi almıyan genç kadın, Dam Dö Siyon'dan arkadaşı ve candan yoldaşı olan bir bayana şu mektubu yazıyor:

«Sevgili Mimi.

Maparol, seni öyle bir göreceğim geldi, öyle bir göreceğim geldi ki, gözümde tütüyorsun. Emin ol, Erenköyüne taşındığımız gündenberi sana mektup yazacağım... Olur şey değil, bugün yarın derken koca bir ay geçivermiş!..

İnanmazsın bana, evden, hattâ odadan dışarı adım atttığımız yok. Kocam bir buçuk aylık konje aldı. Ömrümüz karyola içinde geçiyor!..

Biliyor musun?. İnsan vakitsiz yatağa girerse gözü uyku tutmuyor... Kuşlar gibi gaga gagaya verip başlıyoruz konuşmaya... Bu muhabbet faslı, Tanrının gecesi, ortalık ağarıncaya kadar sürüyor böyle... Ondan sonra, lâmbaya: (Püf) deyip dalıyoruz...

Kocam erkencidir: Saat dokuz olmadan gözlerini açıyor. Hafif bir gute, bir kaç bisküit, biraz tereyağı, marmelât... Sonra, ben banyoya, o duşa... Banyomuzla duşumuzu da sorma: Çamaşır liğenini odanın ortasına koyuyoruz: O başından aşağı bir kova su dökünüyor, ben çömelip süngerle sabunlanıyorum!

— Hani Çalışma Bakanlığına girecektin?
— Vazgeçtim... İsmi işime gelmedi!

Sonra, sırtımızda yumuşacık havlularla haydi yine yatağa... Haydi yine uyku... Tatlı, uzun bir gündüz uykusu... Öğle yemeği saat ikide... Ondan sonra siyest... Bazan gözümüzü açıp bakıyoruz ki, akşam olmuş!.

İşte Mimiciğim, hepsini sana yazdım... Kusuruma bakma... Uzat yanaklarını öpeyim şeri...

Kocam yataktan sesleniyor: (Sen mektup değil, roman yazıyorsun galiba!...) diyor...

Sermed MUHTAR

Yağmurlar

İki arkadaş arasında:

— Hani seninle bir gün Şile'ye gidecektik?

— Gidelim!

— Ne zaman?

— Ne zaman istersen!

— Ben her zaman hazırım, sen gününü tâyin et!

— Yağmur yağmazsa bu pazar günü gidelim!

— Gitmeyi olmıyacak şeye bağlama, hakikaten gitmek istemiyorsan açık söyle!

Hayırdır inşallah

Çamur Şevket komşusu Salamonu dövdüğü için bir ay hapse mahkûm olmuştu. Bir sabah hapishane arkadaşlariyle konuşuyordu:

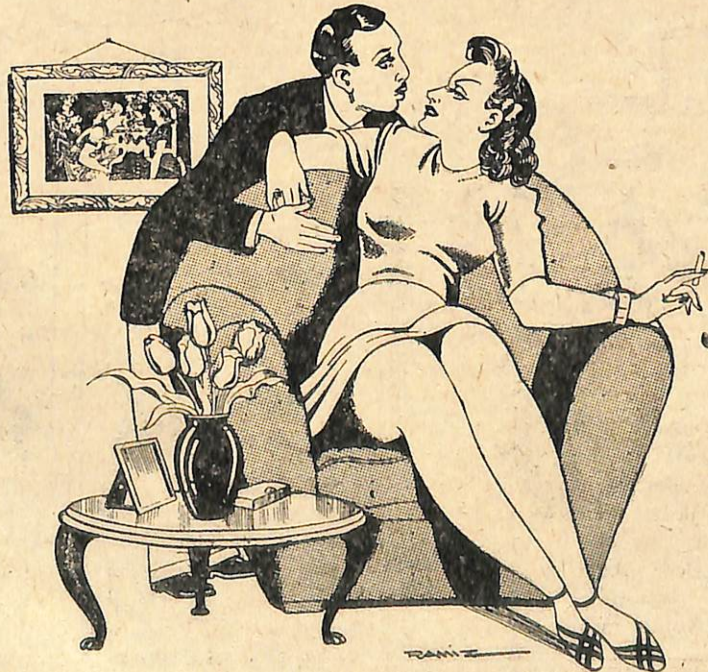
— Hayırdır inşallah, dedi, bu gece güzel bir rüya gördüm!

Arkadaşları merakla sordular:

— Aman, anlat!

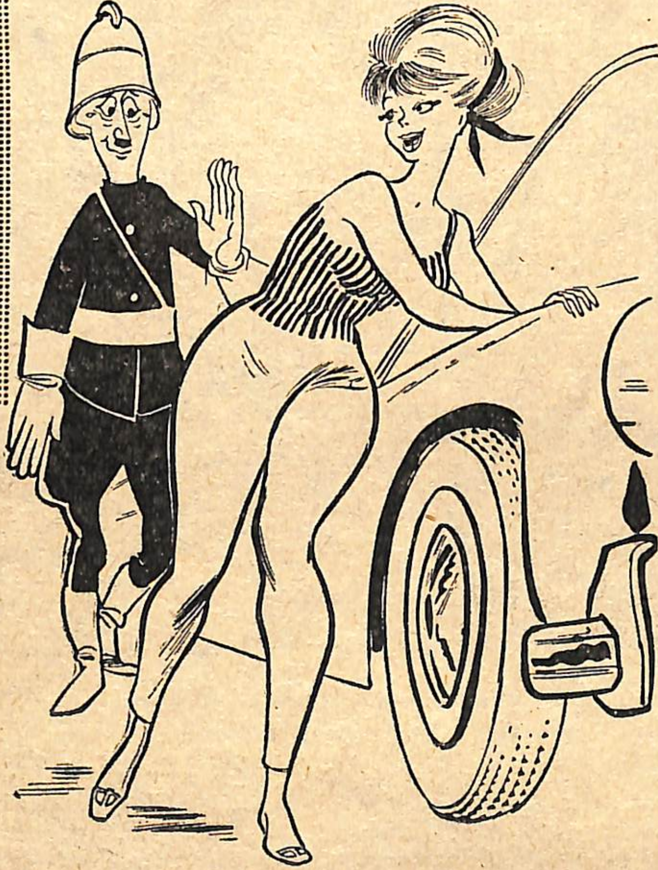
Çamur Şevket, burnunu çekip yere tükürdükten sonra cevap verdi:

— Ev sahibi beni kapı dışarı attı, yordu!...

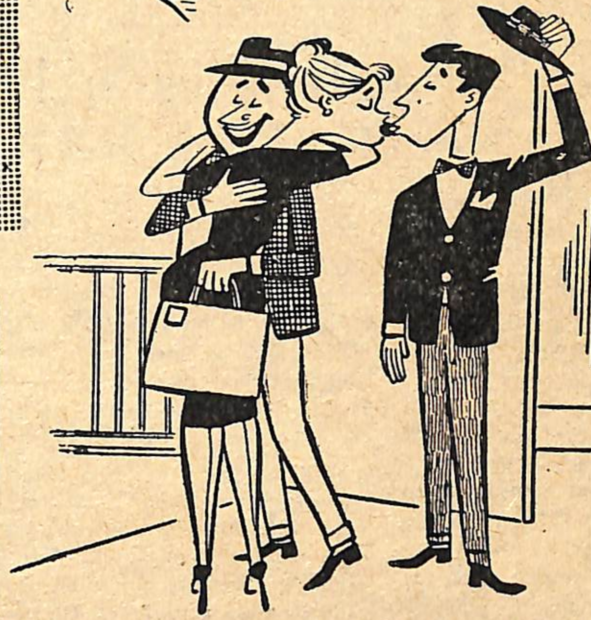

Kadın — Nasıl sevgilim, işler yolunda mı?
Erkek — Bu zamanda yolunda iş olur mu, asıl iş yolsuzlukta!

Dünya Karikatürleri

-BİRAZ İTER MİSİNİZ ?
-NE TARAFTAN?

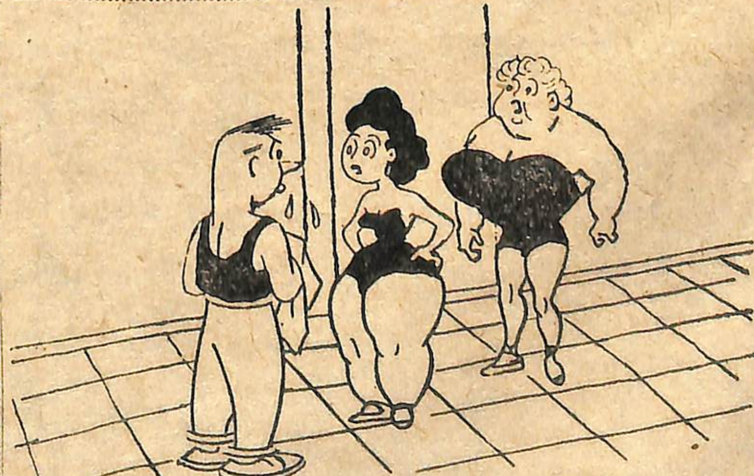
-KARICIĞIM, ARKADAŞIM KARLO'YU TANIDIN MI ?..

YAZISIZ

-HELE ŞU ELBİSEYİ GİYİN BAKALIM... SESİNİZİ SONRA DİNLERİZ !...

-İŞTE BAYANLAR, YAĞLARINIZIN YARISINI ERİTTİK. YARISI DA GELECEK YAZA ARTIK ...

Yusuf Ziya Ortaç'ın Yeni Kitabı:

GÜN DOĞMADAN!

Bu kitaptaki yazıların hepsi 27 mayıstan önce yazılmıştır... Gün doğmadan!

En iyi kâğıt, en temiz baskı, karton kapak ve kuşe kâğıt üstüne 5 renkli gömlek... Fiatı 5 liradır.

Umum Anadolu ve İstanbul bayii: Ferhan Bozkurt ve ortağı, Kebeci han, No. 4 Ankara caddesi İstanbul

Pek Yakında Çıkıyor.

Sahibi: YUSUF ZİYA OR.'AÇ ★ Yazı İşleri Müdürü: KADRİ YURDATAP ★ Basıldığı yer: ERCAN MATBAASI ★ Kapak baskısı: ŞAKA MATBAASI ★ İlân: METİN ARASI Sütün santimi: (18) lira ★ ARKA KAPAK İÇİ (12) lira ★ Abone: SENELİK (50) Lira ★ ALTI AYLIK (25) Lira ★ ADRES: İstanbul-Belediye Klodfarer caddesi No. ? - 10 TELEFON: 22 18 11 ★ FİYATI: 100 KURUŞ...

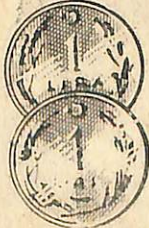
MEMLEKETİMİZİN EN BÜYÜK SANAYİ TEŞEKKÜLÜ

SÜMERBANK

BANKACILIK HİZMETLERİLE DE EMRİNİZDEDİR

Akbaba

— Merak etme babalık, mahsulüne zararım dokunmaz !...

— İl Travaso —